

11 oktober 2007

21A **Tuin&Landschap**

TUIN VAN HET JAAR 2007

+ BEDRIJFSTUIN VAN HET JAAR 2007

Colofon

Wendy Bakker
Hoofredacteur
(071) 565 96 55
wbakker@hortipoint.nl

Paula Klap
Vakredacteur
(071) 565 96 54
pklap@hortipoint.nl

Miranda Vrolijk
Vakredacteur
(071) 565 96 56
mvrolijk@hortipoint.nl

Ivor van Harten
Vakredacteur
(071) 565 96 53
ivanharten@hortipoint.nl

Jacqueline van Wetten
Freelance redacteur

Angelique Bosman
Bureauredacteur
(071) 565 96 51
abosman@hortipoint.nl

Gerrie van Adrichem
Vormgever
(071) 565 96 47
gvanadrichem@hortipoint.nl

Ferry Noordam
Fotograaf
(071) 565 96 74
fnoordam@hortipoint.nl

Rens Kromhout
Fotograaf
(071) 565 96 74
rkromhout@hortipoint.nl

Gerdien de Nooy
Fotograaf
(071) 565 96 74
gdenooy@hortipoint.nl

Tuin&Landschap is een tweewekelijkse uitgave van de Stichting Vakinformatie Siergewassen en Reed Business Information. ISSNnummer 016 533 50.

Schipholweg 1
Postbus 9324, 2300 PH Leiden.
Secretariaat (geen abonnementen): Linda Laman en Alice Hoogenboom
T (071) 565 96 78
F (071) 565 96 66
E tuinenlandschap@hortipoint.nl

Abonnementen
Aanvraag, wijziging en opzegging van of informatie over abonnementen bij Reed Business t.a.v. Klantenservice
Postbus 4, 7000 BA Doetinchem
T (0314) 35 83 58 (op werkdagen tussen 8.30 en 17.00 uur)
F (0314) 35 81 61
E klantenservice@reedbusiness.nl
I www.tuinenlandschap.nl

Abonnementsprijs per jaar €189,95 (incl. 6% BTW).
Studenten en scholieren €133,00 (30% korting).
Los nummer en abonnement in het buitenland krijgen een toeslag voor extra portokosten.

Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan, lopen automatisch door, tenzij uiterlijk 30 dagen voor de vervaldatum is opgezegd bij de klantenservice. Uw gegevens kunnen worden gebruikt voor het toezenden van informatie en/of speciale aanbiedingen door Reed Business

en speciaal geselecteerde bedrijven. Indien u hier tegen bezwaar heeft, stuurt u een briefje naar Reed Business t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem.

Voor inhoudelijke vragen en opmerkingen en voor vragen aan externe auteurs kunt u contact opnemen met de redactie.

Exploitatie
Reed Business
Postbus 16500
2500 BM Den Haag
T (070) 441 56 90
Uitgever: Eddy Reuling a.i.

Advertenties
F (070) 441 56 96
Bert Bakker (commercieel manager) T (070) 441 50 62
Dhierinder Ramcharan (account manager) T 06 105 599 38
Les Weijnenborg (verkoop) T (070) 441 56 65
Michael Schröder (verkoop) T (070) 441 56 42

Marketing manager abonnementen
Jaap Smit, T (070) 441 56 48
Druk: Senefelders
Misset BV, Doetinchem.

Voorwoord

Extra dik

Hij is weer van de persen gerold, het themanummer over De Tuin van het Jaar 2007. En dikker dan u van ons gewend bent. Want werden de voorgaande twee jaar slechts zes tuinen genomineerd, dit jaar was dat maar liefst het dubbele: negen particuliere en drie bedrijfstuinen.

Ook de waardering van de jury lag dit jaar aanmerkelijk hoger. De voorgaande twee jaar kreeg welgeteld één tuin een 9, nu is dat aantal gegroeid tot drie. Waarbij moet worden opgemerkt dat vooral de bedrijfstuinen daarin uitblinken. Twee van de drie scoren een negen of hoger en de derde kreeg een 8,9. Kunnen we concluderen dat de kwaliteit van de bedrijfstuinen hoger ligt dan die van de particuliere?

Aan de andere kant, soms lijken de wensen van particulieren de kwaliteit van de tuinen naar beneden te halen. Neem nu de winnaar van 2006, Paul Casteleijn. Dit jaar deed hij weer mee met een particuliere én een bedrijfstuin. Over de eerste oordeelt de jury dat de varens afbreuk doen aan de kwaliteit van de tuin. Maar juist die varens waren de inbreng van de eigenaresse. Casteleijn wilde ze niet in een poldertuin met alleen maar inheemse beplanting. Tja, wat kun je anders als hovenier dan tegemoetkomen aan de wensen van de opdrachtgever? Of zou je als vakman juist voet bij stuk moeten houden? Een lastig vraagstuk waar iedere hovenier wel eens mee te maken krijgt.

Wat in ieder geval dit jaar weer klip en klaar uit de gesprekken met de tuineigenaren bleek, is dat het vaak niet de kennis en kunde van de hovenier is die hen over de streep trekt voor hem te kiezen. Nee, het is veeleer de manier waarop hij met zijn (potentiële) klanten omgaat. Zo kozen de eigenaren in Emmen voor Snoek Hoveniers omdat dit het enige bedrijf was dat hen thuis opzocht. Ook de uitstraling van het hoveniersbedrijf is belangrijk en last but not least er moet chemie tussen opdrachtgever en -nemer zijn.

De Tuin van het Jaar 2007 is het derde themanummer van dit jaar. Het laatste extra nummer gaat over het attractief toepassen van vaste planten en verschijnt op 22 november.

Inhoud

DE JURY

5 De Tuin van het Jaar

TUIN VAN HET JAAR 2007

8 Breda/Vakprijs

20 Naarden

32 Hummelo

BEDRIJFSTUIN VAN HET JAAR 2007

44 Zoetermeer/Vakprijs

12 Eindhoven

24 Rotterdam

36 Gorssel/Persprijs

48 Hillegersberg

Van de winnende tuin en bedrijfstuin plus de persprijswinnaar zijn meer foto's te zien op: www.tuinenlandschap.nl

16 Maastricht

28 Emmen

40 Prinsenbeek

52 Warnsveld

Recordaantal aanmeldingen voor De Tuin van het Jaar 2007

Veertig aanmeldingen, dertig keuringen ter plaatse, twaalf nominaties en twee winnaars. Dit zijn de harde cijfers achter de competitie De (Bedrijfs)Tuin van het Jaar 2007. Maar vóór de winnaars bekend werden, hadden de twaalf juryleden hun handen vol.

Tekst Paula Klap / Beeld Rens Kromhout

Voor de achtste maal vond dit jaar de verkiezing van De Tuin van het Jaar plaats. Voor het eerst ging de wedstrijd voor de best aangelegde particuliere tuin hand in hand met die voor De Bedrijfstuin van het Jaar.

De jury's, onder leiding van VKC-voorzitter Gerard de Wagt, hadden dit jaar heel wat te doen. Maar liefst 26 particuliere tuinen waren ingezonden voor deelname en ook dongen nog eens veertien bedrijfstuinen mee naar de titel. Na de schriftelijke voorselectie besloot de jury dertig locaties te bezoeken. Dit resulteerde in negen genomineerde particuliere tuinen en drie genomineerde bedrijfstuinen.

Aandacht voor vakmanschap

Met De (Bedrijfs)Tuin van het Jaar-verkiezing wil het Hoveniers Informatiecentrum (HIC) het vakmanschap van de hovenier onder de aandacht brengen van het grote

publiek en de professionele tuinaanleg bevorderen. Het eerste wordt bereikt door een publiciteitscampagne waarvan vooral de deelnemende bedrijven kunnen profiteren. Het competitie-element daagt hoveniers uit nog betere tuinen aan te leggen.

Particuliere tuinen

In de beoordeling van de particuliere tuinen kijkt de jury naar de aanleg en het ontwerp. Een belangrijke rol speelt de mate waarin de tuin beantwoordt aan de wensen en eisen van de eigenaren. Ook specifieke omstandigheden waarmee de hovenier in de aanleg te maken kreeg, spelen een rol. De particuliere tuinen zijn onderverdeeld in drie categorieën:

- kleine tuinen tot 200 m²
- middelgrote tuinen van 200 - 500 m²
- grote tuinen vanaf 500 m²

In elke categorie worden maximaal drie tuinen genomineerd. Onafhankelijk van

de categorie wordt uiteindelijk de tuin met het hoogste gemiddelde aantal punten verkozen tot De Tuin van het Jaar.

Bedijfstuinen

Voor bedrijfstuinen geldt dat zij moeten liggen rond een (bedrijfs)gebouw. Dit kan zijn een kantoor, gemeentehuis, verzorgingshuis, ziekenhuis, school of iets dergelijks. Of de tuin vrij toegankelijk is dan wel afgesloten, is niet van belang.

Beoordeling en prijzen

De eerste beoordeling geschiedt op basis van foto's, plattegronden en beschrijvingen. De vakjury maakt aan de hand van deze informatie een voorselectie. Tuinen die hier doorheen komen, worden bezocht en ter plekke beoordeeld. Deze beoordeling leidt tot maximaal negen genomineerden – drie per categorie – voor de titel De Tuin van het Jaar. De bedrijfs-

tuinen zijn niet in categorieën onderverdeeld, hier worden maximaal drie tuinen genomineerd. De Tuin en Bedijfstuin van het Jaar hebben elk hun eigen vakjury.

De jury scoort (zie De cijfers) de tuinen op een aantal criteria. Het eerste criterium voor de particuliere tuinen betreft het ontwerp. Hierbij kijken de beoordelaars vooral naar opdrachtformulering, creativiteit, originaliteit en de mate waarin de tuin past in de omgeving en bij het huis. Ook ritme, harmonie, verhouding en de veiligheid in de tuin tellen mee. Tweede en derde criterium betreffen respectievelijk de dode materialen en de beplanting. Zaken als materiaalkeuze, verwerking, toepassing, combinatie en afwerking spelen hier een rol. Daarnaast kijkt de jury naar punten waarmee de hovenier rekening moest houden bij de aanleg van de tuin.

Voor de bedrijfstuinen gelden andere criteria. De juryleden beoordelen hier

ontwerp, aanleg, uitvoering, halfverhardingen, constructies, harde materialen, waterelementen, beplanting, bomen, gazons, onderhoud en beheer. Daarbij wil de jury weten welke meerwaarde de tuin het bedrijfsgebouw en/of de omgeving biedt.

De tuinbezitters wordt gevraagd op een formulier aan te geven welke wensen en eisen zij hadden bij de aanleg van de tuin. Ook de hovenier krijgt deze vraag voorgelegd. Vooraf heeft de jury bekeken of de hovenier de wensen van de tuinbezoiter op de juiste manier heeft geïnterpreteerd.

Ook een persjury, bestaande uit groenjournalisten en een groenfotoograaf, bekijkt de particuliere tuinen. Deze jury beoordeelt vooral vanuit het gezichtspunt van de consument en kijkt als extra criterium naar de 'beleving'. De persjury legt meer nadruk op sfeer en uitstraling dan op verwerking van materialen. De tuin die bij de persjury het hoogst scoort, wint de persprijs. De competitie De Bedijfstuin van het Jaar kent geen persprijs.

Een deel van de jury in een van de aangemelde tuinen.

De cijfers

Bij de jurering van de tuinen geeft ieder jurylid punten voor de verschillende onderdelen. De cijfers worden gemiddeld en zo ontstaat een definitief eindcijfer, tot twee decimalen nauwkeurig. De cijfers lopen van 4 tot 10 en staan voor de volgende waardering:

<4 = zeer slecht	8 = goed
5 = slecht	9 = zeer goed
6 = matig	10 = uitstekend
7 = voldoende	

De prijzen

De winnaars mogen een jaar lang de titel 'De Tuin van het Jaar 2007' en 'De Bedijfstuin van het Jaar 2007' voeren. Verder ontvangen zij een kunstwerk van Marjolein Boereboom, een ingelijste foto van de winnende tuin (gemaakt door Tuin&Landschap) en €500 voor promotiedoeleinden. Alle genomineerden krijgen een speciale oorkonde en alle deelnemers een deelnamecertificaat. Alle deelnemers krijgen het juryrapport toegestuurd.

Ook voor de winnaar van de persprijs is er een ingelijste foto van zijn tuin en €500 voor promotie. Tot slot genereert het HIC promotie voor het hele vak en op deze wijze indirect voor de winnaars en genomineerden binnen beide competities.

Wedstrijdvoorwaarden

Alle deelnemende tuinen zijn door minimaal zes juryleden beoordeeld. Deelnemers moeten aan een aantal voorwaarden voldoen. Voor deelname moeten zij:

- staan ingeschreven bij het Productschap Tuinbouw;
 - zelf de tuin hebben aangelegd;
 - de jury tijdens de jurering de beschikking geven over de ontwerp-tekening en eventueel het beplantingsplan.
- Verder mogen de deelnemende groenbedrijven:
- slechts met één tuin per jaar per competitie deelnemen;
 - eerder genomineerde tuinen binnen drie jaar na nominatie niet opnieuw aanmelden;
 - een winnende tuin niet nog een keer aanmelden.
- Voorts geldt als voorwaarde dat de tuinbezoiter toestemming geeft voor beoordeling van de tuin. Modeltuinen zijn uitgesloten van deelname. De deelnemende groenbedrijven krijgen vooraf bericht over het tijdstip van de keuring. Het is toegestaan voor het jurybezoek onderhoud te plegen.

Wanneer het aantal aanmeldingen de 35 overschrijdt, kan het HIC in overleg met de inzender, de tuin 'doorschuiven' naar een volgend jaar. Ook kan de organisatie een voorselectie toepassen.

VAKPRIJS

Een tijdloze tuin

Kwaliteit en klasse. Dat is wat de jonge tuineigenaren in Breda nastreven. Hoveniersbedrijf PUUR uit Liempde maakte een strak, modern ontwerp waarin de voorliefde voor vormgeving van de opdrachtgevers tot uiting komt. De keuze voor hoogwaardige materialen maken het tot een tuin van tijdloze klasse.

CATEGORIE
klein (<200 m²)

JURYOORDEEL 9,0

Nadat ze hun woning, daterend uit 1926, grondig hadden verbouwd, wilden de opdrachtgevers aan de slag met de tuin. „Al bladerend in tijdschriften als Home and Garden doe je ideeën op en ontstaat een beeld van wat je wilt”, vertelt de tuineigenares. Toevallig stuitte ze op een artikel over een tuin gemaakt door PUUR. „Die sfeer bedoelde ik.”

In mei 2005 gingen PUUR en de opdrachtgevers met elkaar in zee. Ontwerper Jan Nickmans maakte vier schetsontwerpen, twee voor de voortuin en twee voor de achtertuin. Voor de voortuin was al heel snel duidelijk welk schetsontwerp het moest worden. Maar de twee ontwerpen voor de achtertuin waren het eigenlijk net niet, meenden de tuineigenaren. „Het ene vonden we te gewoon, het andere juist te bijzonder en niet passend bij de uitstraling van ons oude huis.”

PUUR was bereid nog een ontwerp te maken. Dat ontwerp viel direct in de smaak. „De enige wijziging is de plaats van de ingang van de schuur. Door de schuurdeur naar de zijkant te verzetten,

kon de haag van *Taxus* die de wand van de schuur gedeeltelijk aan het oog onttrekt, ononderbroken doorlopen”, wijst de eigenares.

De tuin verlengt visueel de woonkamer met een groot terras bij het huis. De tuinmeubelen zijn bewust opgesteld bij de keuken zodat de bewoners door de openslaande tuindeuren mooi zicht hebben op de vijver. Lijnen in de lengte overheersen. In de tuin zijn verschillende niveaus gemaakt door de aanleg van een verhoogd plantvak, een verhoogde vijver en een verhoogd terras voor en achter in de tuin. De gebruikte grijstinten van muren en materialen zijn afgestemd op die in het huis. „De sfeer in huis spreekt door in die van de tuin”, meent de tuinbezitter.

De kleuren van de beplanting zijn naar wens van de tuineigenaar rustig. Groen, wit en geel overheersen. De plantkeuze is grotendeels overgelaten aan de hovenier. „Ik vond *Hosta* en *Hydrangea arb.* 'Annabelle' erg mooi, maar qua groene planten had ik geen idee. We vertrouwden op de kennis en kunde van PUUR. Wat ik heel

leuk vond was dat de hovenier goed uitlegde welke planten geschikt waren en hoe ze eruit zagen.”

Ook de materialen zijn gekozen in samenspraak met de hovenier. „We vonden het belangrijk dat de tuin werd zoals wij het mooi vinden. Daarom kozen we voor natuurstenen tegels in plaats van beton. Natuurlijk hangt daar een prijskaartje aan, maar we zijn ook niet van plan elke vijf jaar onze tuin te veranderen. Bij onze keuze was tijdloze kwaliteit bepalend.”

Dol op water

Het kost veel tijd om goed voor ogen te krijgen wat wel en niet in de tuin past, merkten de eigenaren. De ontwerper vond dat water in de kleine tuin niet mocht ontbreken, terwijl de opdrachtgevers in eerste instantie geen vijver wilden. „We vreesden dat onze hond, die dol is op water, er steeds in zou springen, maar gelukkig doet ze dat niet.”

Ook vonden ze het aantal lichtpunten in eerste instantie te veel. „Toch hebben

Jan Nickmans en Raoul Hagenbeek

Bedrijf: PUUR

Vestigingsplaats: Liempde

Werkgebied: In de driehoek Den Bosch-Eindhoven-Tilburg

Aantal medewerkers: 17

Hoofdactiviteit: Ontwerp, aanleg en onderhoud van particuliere en bedrijfstuinen.

Bedrijfsfilosofie: Met durf experimenteren in materialen en vormen.

Waarom moet deze tuin winnen? Omdat op een klein oppervlak van 95 m² veel elementen zijn gerealiseerd. Het

tuinontwerp sluit voorin aan op de sfeer in het woonhuis. Zo vind je de gebruikte terrastegels van hardsteen vaak ook terug in dorpels en vloeren van dergelijke oude huizen. Naar achter wordt de tuin steeds groener en is hout gebruikt. De gekozen materialen zijn duurzaam en de details verfijnd. Deze tuin zal niet snel geda-teerd raken.

Als u wint, wat doet u dan als eerste? In elk geval vieren met de klant en nadien met het bedrijf.

Foto: PUUR

Raoul Hagenbeek (links) en Jan Nickmans

VAKPRIJS

we het voorstel van de hovenier uitvoerd. En, het is mooi geworden. Het klopt. Blijkbaar ben je zelf op bepaalde punten te behoudend. Dan geldt maar weer eens: ieder zijn vak.”

Die stelregel weerhield de tuineigenaren er niet van zelf ook de handen uit de mouwen te steken. Ze ruimden zelf de verwilderde tuin en braken eigenhandig de verwaarloosde schuur af. Aan de antracietkleurige muur, een idee uit het blad Home and Garden en door PUUR als een verhoogd plantvak in het ontwerp verwerkt, werd door de man des huizes zelf een steentje bijgedragen. En ook waren de tuinbezitters betrokken bij het planten van het groen en het invlechten van de *Hedera*. Hoveniersbedrijf PUUR stond open voor die inbreng. „Het uitzetten van de muur of de aanleg van de vijver, dat is vakwerk, dat hadden we niet aangedurfd. Strak moet ook echt strak zijn en PUUR levert daarin topkwaliteit. Maar we vinden het wel leuk om kleinere zaken in de tuin zelf aan te pakken. Het bleek leuker dan verbouwen!”

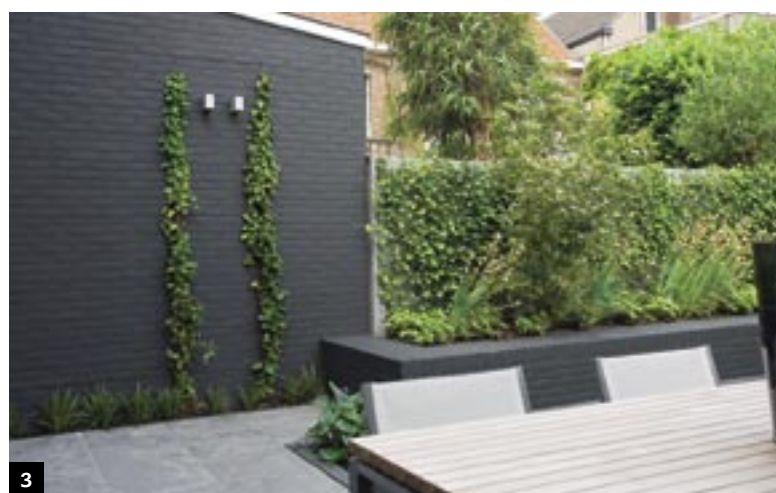
Tekst Jacqueline van Wetten
Beeld Gerdien de Nooy

1

2

3

4

1 Lengtelijnen overheersen. De breedte van de langwerpige vijver is gelijk aan de breedte van de openslaande tuindeuren. Het grote terras van grijze, natuurstenen tegels (50 x 100 cm) biedt genoeg ruimte voor een grote tafel om met vrienden aan te eten. Het plantvak links bevat *Pennisetum* gecombineerd met *Allium*.

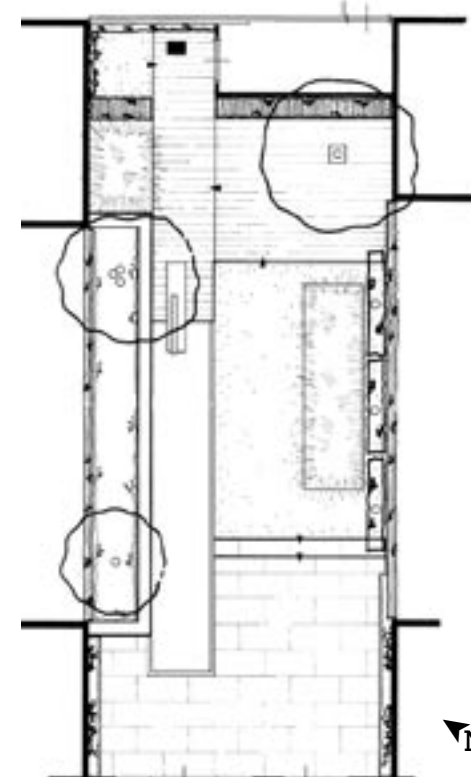
2 In de tuin zijn verschillende niveaus gemaakt. De verhoogde vijver, afgewerkt met zinken randen, loopt door in een verhoogd terras van hardhouten planken die in de loop der tijd vergrijzen. In het verhoogde plantvak staan onder meer een *Gleditsia* als struikvorm, *Gunnera manicata*, *Pachysandra* en *Hosta*. Op de grond ligt grijs split op een fundering van puin en gestabiliseerd zand. *Hedera* vormt een groene scheidingswand met de burens.

3 De muur van de uitbouw van de burens is antracietkleurig geschilderd. *Lonicera* en een onderbegroeiing van *Carex* vormen een groen contrast.

4 De vijver met natuurstenen waterelement. De vijver is beplant met *Juncus ensifolius*, *Eriophorum angustifolium*, *Ranunculus aquatilis* en *Pontederia*.

5 Achter in de tuin biedt een verhoogd terras de gelegenheid om aan het eind van de dag van de avondzon te genieten. In het terras is ruimte uitgespaard voor een solitaire *Catalpa*. Een haag van *Taxus* onttrekt de schuur bekleed met planken van red cedar gedeeltelijk aan het oog.

6 De strak gemetselde muur van het verhoogd aangelegde plantvak is antracietkleurig geschilderd. De beplanting bestaat onder meer uit de bodembedekker *Pachysandra terminalis* en losse groepjes *Sisyrinchium*.

Juryrapport

De eisen van de opdrachtgever zijn op creatieve en stijlvolle wijze verwerkt in het ontwerp en de uitvoering. Deze moderne stadstuin bevat interessante contrasten. Zonder conflicterende keuzes zijn veel verschillende materialen toegepast in een harmonieuze kleurstelling. Het waterelement, waarin staal, steen en hout prachtig zijn gecombineerd, is een echte blikvanger die goed is ingepast in de schaal van de tuin. De tuin blinkt uit in heldere vormtaal met een uitstekende verhouding tussen ruimte en massa, en een goede samenhang tussen de onderdelen. Critiek krijgt de maatvoering in de voortuin: de bakken zijn te groot ten

opzichte van de gevel en de ramen.

De beplanting zorgt voor sfeerbepalende, zachte accenten. Het beplantingsplan is fraai, passend in het ontwerp. Het kleurbeeld is perfect en er is voldoende variatie in hoogte. Het seizoensbeeld is goed.

De aanleg is zorgvuldig met strak grondwerk, goede waterafvoer en stabiele, strak aangelegde verharding. Constructies, zoals de vlonder en de schuur, zijn solide en fraai. De afwerking is uitstekend. Door het conceptueel sterke ontwerp tot in de perfectie uit te voeren, toont de hovenier zijn meerwaarde. Een terechte prijswinnaar, meent de jury.

VAKPRIJS

5

6

Marileen Iriks

Bedrijf: Marileen Iriks Buro Groen

Vestigingsplaats: Eindhoven

Werkgebied: Aanleg en onderhoud particuliere tuinen

Aantal medewerkers: Wisselend tussen vijf en tien medewerkers

Hoofdactiviteit: 50% aanleg en 50% onderhoud

Bedrijfsfilosofie: Wij willen bij de tuin-aanleg steeds de tuin zien als een cadeau aan de klant en voor onszelf zal altijd plezier in het werk de boventoon moeten voeren, met in elke tuin een uitdaging.

Waarom moet deze tuin winnen? Deze tuin in het centrum van Eindhoven bewijst dat met een klein oppervlak toch een ruim buitengevoel

mogelijk is. De tuin heeft met relatief weinig beplanting toch een groene uitstraling.

Als u wint, wat doet u dan als eerste?

Dan gaan we met alle medewerkers een feestje vieren. Tenslotte levert iedereen een bijdrage, ook de mensen die toevallig niet aan deze tuin hebben gewerkt dragen hun steentje bij aan het plezier in het werk dat wij allemaal hebben.

Foto: Marileen Iriks

Een comfortabele woontuin

Een tuin met het gebruiksgemak van een moderne woonkamer.

Of eigenlijk een buitenkamer met groene wanden en een open plafond. Het komt erop neer dat door de aanleg van deze tuin het woonoppervlak van de woning is vergroot: het wonen is voor een deel naar buiten verplaatst.

Deze tuin in het centrum van Eindhoven is nu twee jaar oud en het tuinontwerp is gemaakt toen de verbouwing van het huis nog in volle gang was. De tuineigenaresse wilde dat de tuin een belangrijk deel zou overnemen van de woonkamer. De tuin is daardoor een belangrijk verlengstuk van de woning geworden. De overgang van binnen naar buiten gaat dan ook bijna ongemerkt. „Ik ben altijd al tuinliefhebster geweest en wilde een goed ontwerp voordat er met de aanleg van de tuin zou worden begonnen. Op aanraden van de architect die de verbouwing van de woning heeft gedaan heb ik contact gezocht met Marileen Iriks Buro Groen. Tijdens een prettig gesprek heb ik met haar mijn wensen op een rijtje gezet en de mogelijkheden voor de tuin doorgenomen.”

Buitenkamer

Al bij de verbouwing van het huis was in overleg met de architect besloten dat

de sauna en jacuzzi een plek in de tuin moesten krijgen. De tuin zou worden ingericht als een soort aanbouw zonder dak.

Omdat de tuin als een soort buitenkamer zou worden gebruikt, ontstond het idee om het comfort van binnen door te trekken naar buiten. Dit heeft geleid tot een op afstand bedienbare verlichting, waterloop en beregening. „Met de afstandsbediening kan ik van elke plek in de tuin de verlichting bedienen en vanuit de jacuzzi het licht dimmen. Ook kan hiermee de waterloop bediend worden als ik in de tuin een boek ga lezen.”

Het saunahuisje staat centraal in de tuin en verdeelt de tuin in tweeën. Het heeft een brede overkapping waardoor je 's avonds lang buiten kan zitten. „Het leuke van de sauna is dat ik de tuin nu ook in de winter gebruik”, lacht de eigenaresse.

Omdat de tuin een flinke diepte heeft konden er twee zitplekken in de tuin

worden gecreëerd. „Ik kan hierdoor steeds kiezen of ik in de zon of in de schaduw wil zitten. De tuin is op het oosten gelegen waardoor dicht bij het huis de ochtendzon is. Achter in de tuin kan ik genieten van de avondzon”, aldus de eigenaresse.

Een waterpartij vormt een belangrijke blikvanger die zowel van binnenuit als vanaf het loungebankje bij de sauna wordt beleefd. Links van het bankje staat een *Cornus florida*, de favoriete boom van de tuineigenaresse.

Bij de verbouwing van de woning kwamen er bouwmaterialen vrij die niet in de nieuwe inrichting pasten. Ik vond het jammer als de glas-in-loodramen en de plavuisjes niet werden hergebruikt. Zodoende kwamen we op het idee om deze in de tuin een plekje te geven.

Onderhoud

Het onderhoud van de tuin valt erg mee. Omdat de tuineigenaresse vaak in het

buitenland verblijft is een onderhoudsvriendelijke tuin erg belangrijk voor haar. „Ik kwam deze zomer terug na meerdere weken weggeweest te zijn en had samen met mijn zoon maar een uur nodig om de boel weer op orde te krijgen. Daar ben ik erg blij om en het sluit dus perfect aan bij de wens van een onderhoudsvriendelijke tuin.” Een keer per jaar komt de hovenier langs voor het snoeien van de leibomen en de taxushagen, verder doet de eigenaresse al het onderhoud zelf.

De tuin is nu eigenlijk helemaal naar wens. Wel heb ik Marileen Iriks nog een keer gebeld om te melden dat de vijver vol met bloedzuigers zat en of ze daar een oplossing voor had. Vervolgens kwam ze langs met anderhalf kilo vlees dat ze een tijdje in het water heeft gehangen. Na een tijdje werd het vlees met alle bloedzuigers erop uit de vijver gevist en was het probleem opgelost.

Tekst Ivor van Harten

Beeld Gardien de Nooy

CATEGORIE
klein (<200 m²)

JURYOORDEEL 8,2

1 Ook aan de achterzijde is een gedeelte van de tuin overkapt waardoor je al snel buiten kunt zitten. Op de erf-grens zorgt een leiplateau voor privacy waardoor hier een gezellige zitplek ontstaat. De wintergroene taxushagen begeleiden de lange zichtlijn van de tuin.

2 Hergebruik van materialen die vrijkwamen bij de verbouwing van het huis geven speelse accenten in de strakke tuin. De glas-in-loodramen functioneren nu als tuinschilderijen en de tegeltjes als buitenmozaïek.

3 Het terras achter in de tuin heeft de middag- en avondzon en geeft plaats aan de jacuzzi. Deze wordt gecamoufleerd door een taxushaag met beschilderde glaspanelen erboven.

4 De ruime overkapping van het saunahuisje geeft schaduw op hete zomerdagen, maar zorgt ook voor een verlenging van de avonden omdat de warmte 's avonds langer blijft hangen. Onder de overkapping is een vlonder gemaakt met een koudwatertobbe om te dompelen na de sauna.

5 De vijver ligt vlakbij de achtergevel en wordt hierdoor ook van binnenuit beleefd. De stapsteen in de vijver is een spannende ontsluiting van de achtertuin en is de enige weg om van binnen naar buiten te komen.

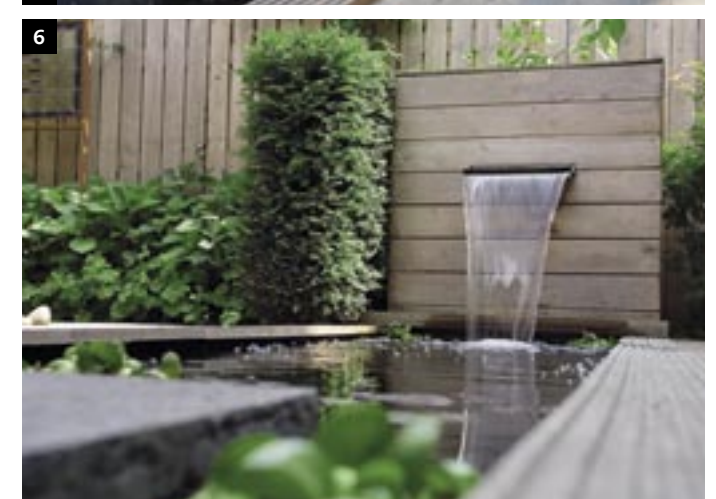
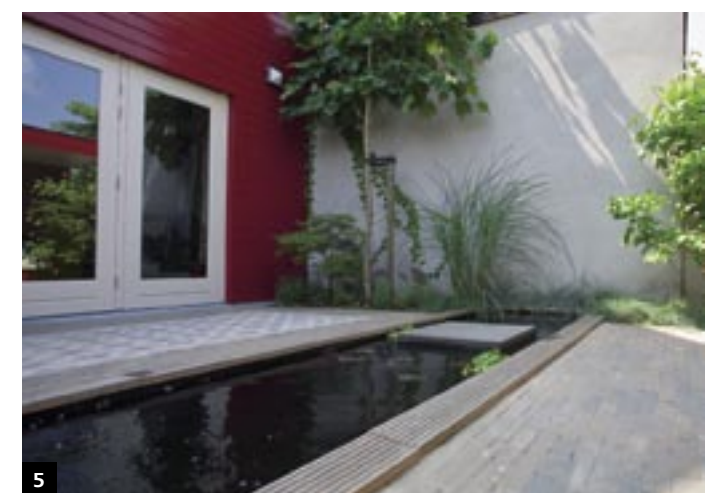
6 De waterloop is met afstandbediening aan en uit te zetten en het bewegende water trekt veel dieren aan. Kikkers en libellen hebben de vijver al gevonden en ook vogels komen op het water af.

Juryrapport

De tuineigenaresse wilde dat de tuin zou aansluiten bij de Finse achtergevel van de woning en het saunahuisje. De tuin bestaat uit veel losse onderdelen, maar heeft door het consequente materiaal- en kleurgebruik een duidelijke onderlinge samenhang. Goed gebruik van de wanden en de bomen in de omgeving geven de tuin een groene en besloten sfeer. Met de overgang van de ene naar de andere zitplek is een mooie zichtas ontstaan. Het overstekende dak van het saunahuisje is goed benut en werkt als 'plafond' van de tuin. De rode kleur is een verbindend element en geeft de tuin een warme en uitnodigende sfeer.

Het grondwerk is goed uitgevoerd. Origineel zijn de oude tegels uit de woning in het straatwerk. De vlonder zou beter aansluiten bij de waaltjes als was gekozen voor strakke vlonderplanken. De kunstwerken en de glas-in-loodramen zijn mooi ingepast en zorgen voor een hoge belevingswaarde van de tuin. Enkele constructies zijn van matige kwaliteit. Elektra is netjes weggewerkt, maar een spotje in het straatwerk is storend. Het beplantingsplan past goed bij het ontwerp en voldoet prima. Hier en daar had het wat weelderiger gemogen om de beslotenheid in de tuin nog meer te versterken.

CATEGORIE
klein (<200 m²)

JURYOORDEEL 7,9

Een beschutte tuinkamer

Ze hebben een kleine tuin maar wilden daar wel iets bijzonders van maken. Het was even zoeken naar de hovenier die al hun wensen in een strakke, moderne maar wel groene inrichting kon vertalen. Hoveniersbedrijf Guy Wolfs slaagde daarin, naar volledige tevredenheid van de tuineigenaren.

„Ik ben trots op mijn eigen tuin”, vertelt de eigenaresse van de kleine stadstuin in Maastricht enthousiast. „We hadden zoveel wensen: een vijver, een vlonder, een pergola en een mooi uitzicht vanuit de woonkamer. Ook mocht de tuin niet doorsnee zijn en moest hij passen bij ons moderne, witte huis. We dachten dat dat allemaal niet op het kleine oppervlak zou kunnen. Het is toch gelukt.”

De achterpui van het huis bestaat geheel uit glas waardoor er vanuit het zitgedeelte van de woonkamer volledig zicht is op de tuin. Deze moest dan ook een verlengstuk van de woonkamer worden, een extra kamer, met daarin een centrale rol voor een waterpartij. Het werd een langwerpige vijver voor het raam tegen een groen decor van *Miscanthus sinensis* 'Gracillimus' en *Hosta*. De stapstenen en vier zinken plantenbakken zorgen voor ritme en sluiten aan op het motief van de eettafel in de woonkamer. De vijver ligt verzonken in bestrating van de graniettegels Blue Rock (80 x 80 cm) die ook voor het terras in de patio is gebruikt.

Als zichtpunt plaatste hovenier Mathijs Wolfs aan het einde van de vijver een glazen kunstwerk waarover water stroomt. De eigenaren waren direct gecharmeerd van het waterkunstwerk vanwege het transparante karakter ervan. „'s Avonds is het verlicht en zie je de waterstroming geprojecteerd tegen de achtergevels. Ook de bomen en de muur zijn verlicht, we hebben dan ook zelden de gordijnen dicht”, legt de bewoonster uit.

Relaxhoek

Het deel met de vijver is door een plantvak gescheiden van een verhoogd liggende vlonder. Hier kan men zitten, het is volgens de eigenaresse „een waar relaxhoekje”. Een witgepleisterde muur in L-vorm zorgt voor beschutting en extra intimiteit op het terras. In de muur is een langwerpige uitsparing gemaakt die zicht geeft op de bamboe die erachter staat.

Een pergola van verzinkt staal is aan de muur bevestigd. *Passiflora* neemt bezit van de pergola, een keuze overigens die is in-

gegeven door de tuineigenaresse, net als *Miscanthus*, *Hosta* en *Lavandula*. De buxusbollen nam zij mee uit haar vorige tuin en moesten ook een plaats krijgen tussen de overige beplanting.

Voor haar stond vast dat de tuin niet alleen moest passen bij de architectuur van het huis en dus een strakke vormgeving zou krijgen, maar ook groen moest zijn. „Ik wilde een onderhoudsvriendelijke tuin maar geen kale boel. Doordat sommige planten in de winter groen blijven, wordt de ruimte ook dan bij het huis betrokken. Dat vind ik leuk. De hovenier is daar goed in geslaagd.”

Zoektocht

Het was voor de tuineigenaren niet eenvoudig om een hovenier te vinden die hun wensen in een tuin wist te vertalen. Een ware zoektocht is eraan voorafgegaan. Tuinbeurzen werden bezocht. Daar zagen ze leuke tuinelementen, maar geen enkele tuin als geheel sprak hen aan. Of de hovenier werkte niet in het zuiden. Ze

Mathijs Wolfs

Bedrijf: Guy Wolfs vof, hoveniersbedrijf, bloemisterij en tuincentrum

Vestigingsplaats: Eijsden

Aantal medewerkers: 5-6 in het hoveniersbedrijf, afhankelijk van het seizoen

Hoofdactiviteit: Aanleg (70%) en onderhoud (30%)

Inspiratiebron: Het contact met de tuineigenaren. Hoe meer input en hoe verder we mogen gaan, hoe meer ideeën dat genereert.

Meest geslaagde element in deze tuin: Het waterelement in de vijver. Dit wordt 's avonds van voren aange- licht, waardoor het water dat over de glazen plaat stroomt wordt geprojecteerd op de gevels daarachter. Dat is een boeiend schouwspel. Het element werkt als een zichtpunt maar doordat het van glas is, houdt je wel

zicht op de rest van de tuin.

Favoriete plant: Ik heb er niet een, maar ik vind dat een plant jaar- rond aantrekkelijk moet zijn zoals siergrassen, bamboe, *Echinacea* en *Euphorbia*.

Als u wint, wat doet u dan als eerste? Mijn personeel bedanken. Zij hebben toch de klus geklaard. Het is niet eenvoudig om goed personeel te vinden en ik heb dat wel. En de eigenaren, voor de vrijheid die ze mij gegeven hebben in het ontwerp.

Foto: Mathijs Wolfs

kwamen uiteindelijk in contact met Mathijs Wolfs toen dat bedrijf de tuin van de burenaanlegde. „Die tuin sprak ons wel direct aan, maar we wilden er geen kopie van. De inrichting van de buurtuin is heel anders, diagonaal aangelegd en met kunstgras, maar de stijl is hetzelfde. Ook de burenaanleg heeft een witte muur”, legt de tuineigenaresse uit. Ze sprak de jongens die in de tuin werkten aan en zo is het balletje gaan rollen.

Wolfs maakte vier verschillende ontwerpen. „Dit ontwerp sprong eruit maar de maatvoering is wel iets aangepast. De border is breder geworden zodat ik meer groen in de tuin heb.” De vijver had eigenlijk van de bewoonster tot de glazen pui mogen doorlopen om vanuit de woonkamer nog meer contact met het water te hebben. De hovenier raadde dat af vanwege het lappen van de ramen en zelf vond zij dat ook wel zo functioneel.

„We hebben intensief en prettig contact gehad met Mathijs Wolfs. Het resultaat is er naar. Zoals het nu is, is het helemaal goed.”

Tekst Wendy Bakker

Beeld Rens Kromhout

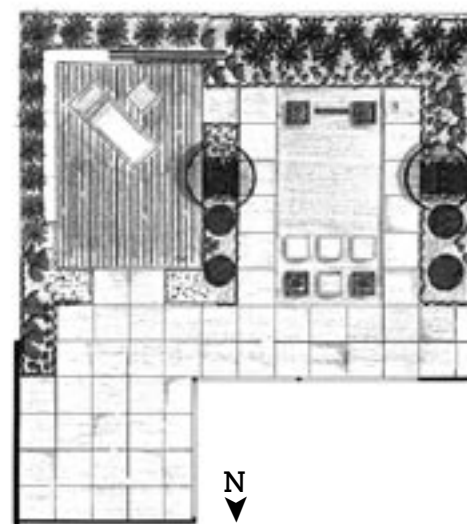
1 De verhoogde vlonder, met als achtergrond de witgepleisterde muur, geeft gelegenheid om te luieren. Aan de muur is een pergola van verzinkt staal bevestigd. Achter de muur is verlichting aangebracht die door de langwerpige uitsparing schijnt. Dit versterkt 's avonds het contrast tussen de beweeglijke bamboe en de statische muur. In de muur is op verzoek van de eigenaresse een bevestiging voor een hangmat aangebracht.

2 De vijver is relatief ondiep en afgestrooid met basalt-split. Een waterlelie is de enige beplanting. Vier zinken bakken zijn beplant met *Equisetum japonicum*. De tuineigenaresse had de zinken bakken gezien op een tuinbeurs en wilde ze ook in haar vijver. Op de voorgrond *Taxus*-blokken, *Buxus*-bollen, *Verbena bonariensis* en een onderbegroeiing van *Waldsteinia ternata*.

3 Het waterkunstwerk is een idee van Mathijs Wolfs. Het bedrijf ontwerpt en maakt zelf waterelementen voor tuinen. Het element is gefundeerd op een zware tegel van schellevisbeton. De stapstenen zijn bevestigd op u-elementen en de zinken bakken staan op de bodem van de vijver. Deze is gemaakt van tegels waarop folie is aangebracht.

4 In de patio staan de tuintafel en stoelen. Aanvankelijk stond de tuintafel op de vlonder maar in de warme zomer van 2006 zochten de tuineigenaren hun toevlucht onder de schaduwrijke overkapping. De bestrating bestaat uit Blue Rock-graniet.

5 *Leycesteria formosa*, *Lavandula angustifolia*, *Euphorbia characias* subsp. *wulfenii* en *Phyllostachys aurea* maken deel uit van de beplanting in de tuin. De potten heeft de eigenaresse zelf toegevoegd. „Ik vind de keuze van de beplanting mooi maar als ik in het tuincentrum loop, word ik toch verleid tot aankoop. Vandaar de potten met planten.“

Juryrapport

De jury vindt dat de eisen van de opdrachtgever op stijlvolle wijze zijn verwerkt in het ontwerp en de uitvoering maar dat de privacy onvoldoende is gerealiseerd. De elementen, zoals de vijverpartij en de tuinmuur, zijn mooi geïntegreerd en de aansluiting op het huis is goed verzorgd. In de aansluiting op de omgeving zijn echter kansen gemist, zo meldt het juryrapport. Dit is vooral aan de rechterkant te zien, hier is de tuin van de burens storend aanwezig en ontbreekt beslotenheid. De maatvoering van de bomen had beter gekund, de bomen hebben te weinig ruimte gekregen waardoor

een onevenwichtig beeld ontstaat. Ook de hoogte- en dieptewerking in de tuin blijven achter door het gemis van een 'plafond'. Positief was de jury over de keuze van dode materialen, waaronder de fraaie tegels, en over het beplantingsplan dat het ontwerp versterkt en samenhang vertoont. De tuin is goed aangelegd maar de afwerking kreeg wat opmerkingen. Het algemene oordeel van de jury spreekt van een „fraaie tuin die hoge ogen had kunnen gooien als de rechterzijde beter was uitgewerkt en het gebrek aan privacy was opgelost.“

Bas van Elteren

Bedrijf: Meker-Tuinen
Vestigingsplaats: Nijkerkerveen
Werkgebied: 't Gooi, Hilversum, Wassenaar en Amsterdam maar ook buitenlandse steden als Moskou.
Aantal medewerkers: 20
Hoofdactiviteit: 90% aanleg, 10% vormsnoei, onderhoud wordt gedaan door een ander hoveniersbedrijf waarvan Van Elteren ook eigenaar is.
Bedrijfsfilosofie: Wij gaan puur voor kwaliteit en hebben weinig geduld. De tuin moet meteen een mooi plaatje zijn. Dit betekent dat een tuin die nog geen halfjaar oud is er net zo kan uit zien als de nu genomineerde tuin. We werken veel met volwassen materiaal. We hebben dan ook de luxe dat onze klanten behoorlijk bemiddeld zijn.

Favoriete plant in genomineerde tuin: De wolk van *Fagus sylvatica* die wij voor het eerst in deze vorm hebben gesnoeid. Dat zie je nooit.
Waarom moet deze tuin winnen? Het is een heel stijlvolle tuin die zich onderscheidt door de verschillende groentinten in mooi gesnoeide vormen.
Als u wint, wat doet u dan als eerste? Ik maak er een tv-itempje van voor het programma Tuinmagazine op RTL5 van Jurgen Smit met wie we al vaker hebben samengewerkt.

Foto: Bas van Elteren

Een groene tuin

Veel groen en zo min mogelijk bloemen, zo luidde de opdracht van de Naardense tuineigenaren. Een kolfje naar de hand van Meker-Tuinen waarvan grote, in vorm gesnoeide hagen het handelsmerk is.

„We wilden net zo'n groene 'Meker-tuin' als onze vrienden”, verklaren de eigenaren van de Naardense tuin. „Veel groen en geen bloemen.” Er is dan ook geen bloeier in hun tuin te bekennen op wat *Skimmia* en *Pachysandra* na. Daarentegen is er groen in overvloed. Grote lobben van strakgeschooren taxus, buxus en *Fagus sylvatica*, gras, bamboe, metasequoia's en diverse dakplatanen: samen vormen ze een groene combinatie die volgens het echtpaar kenmerkend is voor Meker-Tuinen.

Op de schop

Foeilelijk vonden de eigenaren de tuin toen ze jaren geleden hun huis kochten. Randen met stenen en bloemen, coniferen, lelijk gras en een clematis die een glas-in-loodraam compleet had overwoerd, deden hen besluiten dat de tuin op een paar elementen na volledig op de schop moest. Via hun vrienden kwamen ze in contact met tuinontwerper Wim Verzantvoort, toen nog eigenaar van

Meker-Tuinen. Hij maakte het ontwerp voor de tuin die in 2000 werd aangelegd.

De voortuin bestaat voornamelijk uit de grote golvende haaglobben waarmee het hoveniersbedrijf zich volgens de eigenaren onderscheidt. Ze houden erg van de strakke vorm waarin de taxus, buxus en beuk zijn gesnoeid. Drie keer per jaar komt de hovenier langs om het groen bij te scheren en op hoogte te houden. Dan is de tuin volgens de eigenaren het mooist omdat hij rust uitstraalt. „Net een groene oase”, vertelt de eigenaresse. Als aan het eind van de zomer de struiken flink uitbotten, genieten ze er minder van. „Dan jeuken mijn handen om ze zelf te snoeien.”

De combinatie van een rechthoekige taxus midden in de beukenlob die aan de zijkant de overgang naar de achtertuin aankondigt, vinden de eigenaren een bijzondere vondst. Vooral omdat zowel de vorm als de verschillende groenkleuren met elkaar contrasteren.

In de achtertuin komen de ronde haagwolken terug rondom de trap die

het terras verbindt met de lageregelegen tuin. De eigenaren wilden dat van de bestaande trap, waarvan de treden niet allemaal even breed waren, een luie trap werd gemaakt. Daarnaast moest het terras waarin hoogteverschillen zaten, het gehele huis op een hoogte omringen.

De trap en het terras zijn uitgevoerd in een paars gesinterde steen, een kleur die volgens de eigenaar goed past bij de muurplint van het huis. Verzantvoort stelde voor het terras in visgraat te straten. Daarmee zijn de eigenaren achteraf heel tevreden: „We waren eerst bang dat dit veel te druk zou worden, maar het geeft een leuk speels effect.”

Vijftien jaar oud

Wat verder opvalt zijn de grote bomen. Nu is de tuin al zeven jaar oud, maar dan nog zijn het flink uit de kluiten gewassen exemplaren. Een deel ervan – de metasequoia's achterin en de *Robinia* en *Sorbus* voorin – is overgebleven uit de oude tuin. De twee dakplatanen zijn nieuw aange-

plant. De eigenaren zijn zelf naar een boomkweker in Sint-Oedenrode gereden om de bomen uit te zoeken. Die waren op dat moment al vijftien jaar oud. „We wilden geen tien jaar wachten totdat alles volgroeid is, maar het ontwerp meteen in de tuin zien”, legt de eigenaar uit. Daarom is ook de knotwilg achter in de tuin in volwassen vorm aangeplant. „Nooit geweten dat je ook een wilg in de tuin kon zetten.”

De bomen en de wintergroene hagen zorgen er samen voor dat de tuin ook in de winter sfeervol is. Sterker nog, de eigenaar vindt hem dan op zijn mooist. Vooral omdat de grillige vormen van de geknotte platanen dan het best uitkomen. Als enig minpuntje noemt de eigenaresse de bamboe achterin. Niet omdat ze de kleur of vorm niet mooi vindt, integendeel. Ze vindt het echter wel jammer dat de planten niet in een bak onder de grond zijn geplant zodat de wortels in toom worden gehouden. „Het is een meedogenloze plant. Voortdurend moet ik de uitzaaingen weghalen.”

Tekst Miranda Vrolijk
 Beeld Rens Kromhout

CATEGORIE
midden (200-500 m²)

JURYOORDEEL 8,1

1

2

3

4

5

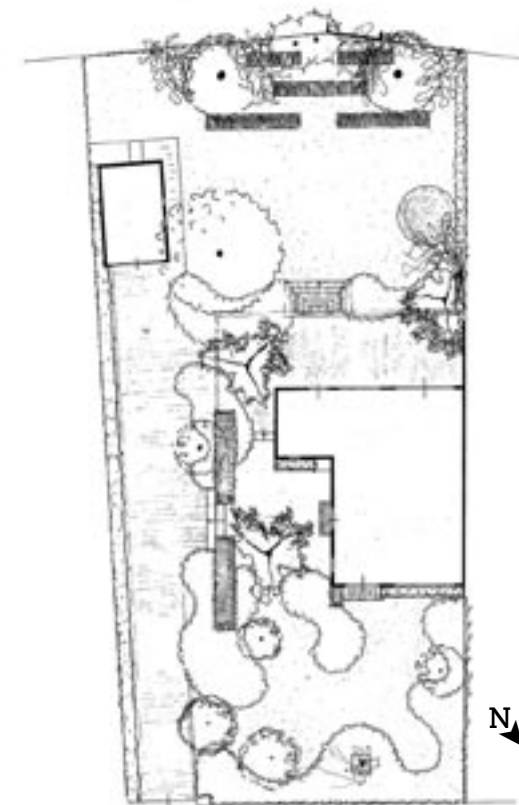
6

- 1 Zicht op de achtertuin. Taxushagen flankeren het kunstwerk. De metasequoia's zijn overgebleven uit de oude tuin.
- 2 De knotwilg is een echte blikvanger in de tuin.
- 3 De eigenaren kunnen op verschillende plekken in de tuin zitten. Het lagergelegen ronde terras is een overblijfsel uit de oude tuin. Dit was in tegenstelling tot het hogergelegen terras en de trap wel goed betegeld.
- 4 De luie trap wordt omringd door taxuslobben.
- 5 Voor een 'dode' hoek in de tuin ontwierp Wim Verzantvoort een taxusbankje. De eigenaren maken hier veelvuldig gebruik van.
- 6 De rechthoekige taxus contrasteert mooi met de ronde vormen van *Fagus sylvatica*. De ruimte ervoor is beplant met de bodembedekker *Pachysandra*.
- 7 8 Door de dakplatanen ademt de entree in de voortuin de sfeer van een Zuid-Frans pleintje, dit wilden de eigenaren graag.

Juryrapport

Een klassieke tuin met Engelse uitstraling. Het beplantingsplan is sterk: het zorgt voor een mooie vlakverdeling en een spannend lijnenspel. De taxusbank is een voorbeeld van de originaliteit ervan. De beuk en de taxushagen vormen een fraaie combinatie. De assortimentskeuze is consequent. De bamboe is gewaagd en heeft een verrassend effect. De rustige kleurstelling geeft een interessant winterbeeld. De beplanting is gezond, volwassen, goed van kleur en van hoge kwaliteit. Plantafstand, plantverband en aanplant zijn dik in orde. Verder is de tuin in een redelijke staat van onderhoud, het gras doet daar afbreuk aan omdat er te veel onkruid in zit en in de taxus is

luis geconstateerd. Het snoeiwerk is uitstekend en verraadt de vakman en liefhebber. De toegepaste materialen zijn goed gekozen, duurzaam, functioneel en van goede kwaliteit. De tuin is zorgvuldig aangelegd. Het grondwerk en de waterafvoer zijn goed. De stabiliteit van de verharding kan beter, in de achtertuin is het wat hobbelig en de verharding loopt te veel af. De constructies zoals het trapje en de bank zijn goed uitgevoerd. De afwerking is redelijk verzorgd. De sproeiers en de elektrakabels zijn te zichtbaar waardoor ze het rustige beeld hier en daar verstoren. Mooi dat de boomspiegel in het afbreuk aan omdat er te veel onkruid in zit en in de taxus is

7

8

Een natuurlijke poldertuin

Een natuurlijke sfeer die past bij het huis. Dat was de belangrijkste wens waarmee Paul Casteleijn aan de slag ging voor een tuin waarin ook de architect van het huis een behoorlijke vinger in de pap had.

CATEGORIE
midden (200-500 m²)
JURYOORDEEL 7,9

„Ons eigen natuurgebied”, zo noemt de eigenaresse van de Rotterdamse deelnemer haar tuin in het waterrijke Nesselande. Die heeft dan ook veel weg van het Nederlandse polderlandschap door het wilgenbosje, het hoeftblad en de bloemenweide. Tegelijk doet de natuurlijke tuin on-Nederlands aan door de ruimte die zowel onderdeel van het huis is als van de tuin. Iets wat in het buitenland heel gewoon is, maar hier zelden voorkomt. Door deze twee kenmerken is de door hovenier Paul Casteleijn ingezonden tuin anders dan anders.

Passend bij het huis

Drie jaar geleden lieten de eigenaren hun huis bouwen op de kavel die wordt omringd door water. De architect die zij in de arm namen, Machiel Hopman, vond het belangrijk dat ook het groen eromheen goed bij het huis zou passen. Daarom heeft hij zelf de basisindeling van de tuin gemaakt. Zo kon hij al direct rekening houden met de wens van de

eigenaren dat er een aanlegsteiger moest komen en dat ze overdekt buiten wilden kunnen zitten.

In het huis heeft Hopman een ruimte uitgespaard die met een grote houten schuifdeur wordt afgesloten van de tuin. Als de deur echter openstaat – wat bijna altijd het geval is vanwege het extra licht – dan hoort de ruimte bij de tuin. De houten vlonder die vanuit het huis in de tuin doorloopt tot aan het omringende water versterkt dit effect. „Omdat we allebei werken zitten we hier vooral 's avonds, dan staat de zon erop”, vertelt de eigenaresse. „Bij koel weer trekken we ons terug in het huis en bij warm weer zitten we verder de vlonder op, dicht bij het water.” In de overdekte 'tuinkamer' is het zelfs mogelijk om te barbecuen, dit was ook een wens van de eigenaren.

Samen met de architect zijn de eigenaren vervolgens op zoek gegaan naar een hovenier met wie ze het ontwerp verder konden invullen. Na een bezoek aan het bedrijf van Paul Casteleijn hoefden ze niet lang na te denken. „De uit-

straling van zijn bedrijf is heel natuurlijk en sober, het is niet te kunstmatig, niets is te veel”, legt de eigenaresse uit. En dat was precies de sfeer die ze in hun tuin terug wilden zien omdat die volgens hen goed past bij het sobere en robuuste huis. Daarnaast klikte het tussen Casteleijn, de architect en de eigenaren.

Om de tuin een natuurlijke uitstraling te geven heeft Casteleijn vooral planten en bomen gekozen die in dit poldergebied thuishoren. De wilgen in de voortuin bijvoorbeeld met een onderbegroeiing van klein hoeftblad doen denken aan een wateroever. Hiertussen stond in het begin ook wat dovenetel, omdat de eigenaresse toch graag wat kleur in de tuin wilde. Die plant is echter inmiddels overwoekerd door het hoeftblad.

Fleurig veldje

Een ander opvallend natuurlijk element in de tuin is de bloemenweide met madeliefjes, pinkster- en boterbloemen. De bewoners laten het gras min of meer op

Paul Casteleijn

Bedrijf: Paul Casteleijn Hoveniers bv
Vestigingsplaats: Barendrecht
Werkgebied: In een straal van zo'n 100 à 150 km rondom Barendrecht
Aantal medewerkers: 5
Hoofdactiviteit: 90% aanleg, 10% onderhoud
Bedrijfsfilosofie: We doen het graag goed. En ik wil een klein bedrijf blijven, zodat ik betrokken blijf bij het werk en kwalitatief goed werk kan leveren.
Favoriete plant in genomineerde tuin: De wilgen. Doordat we er een bosje van hebben gemaakt, is er een heel sfeervolle plek ontstaan.
Waarom moet deze tuin winnen? Omdat hij goed past bij het waterrijke polderlandschap. Het was sowieso een

bijzonder project omdat ik nu eens samen met de architect van het huis de tuin heb ontworpen terwijl ik anders altijd voor tuinarchitecten werk. Het gebeurt niet vaak dat de architect ervoor wil zorgen dat ook de tuin goed bij het huis past.
Als u wint, wat doet u dan als eerste? Ik drink er een glas op en ik zal er heel blij mee zijn. Maar ik word niet te uitbundig, we zijn niet van die feestvierders.

Foto: Gerdien de Nooy

Tekst Miranda Vrolijk
Beeld Ferry Noordam

zijn beloop. In de loop van de jaren moet zo een fleurig veldje ontstaan. Een wat wilder gazon is echter nog geen gemeengoed; vaak krijgen de eigenaren de opmerking dat het tijd wordt om het gras te maaien. „We leggen dan maar weer uit dat het zo hoort”, zegt de eigenaresse.

Over sommige planten hebben de eigenaren langer discussie gevoerd met de hovenier. Zo zijn de varens aan de schaduwkant van het huis een concessie van Casteleijn aan de eigenaresse. „Ik wilde dat graag”, vertelt ze. „Volgens Paul zijn de planten hier een vreemde eend in de bijt en doen ze het daarom niet goed. En daarin heeft hij misschien wel gelijk gekregen.” De varens staan er inderdaad minder florissant bij. „Misschien dat we er daarom volgend jaar maar iets anders neerzetten.” Dat ze daarvoor Casteleijn om raad vraagt, ligt voor de hand. „Hij is heel aanspreekbaar”, verzekert ze. „Zo heeft hij het gras opnieuw ingezaaid toen dit niet goed aansloeg. Maar ook komt hij soms zomaar langs, gewoon om te zien hoe de tuin erbij ligt.”

1

2

3

4

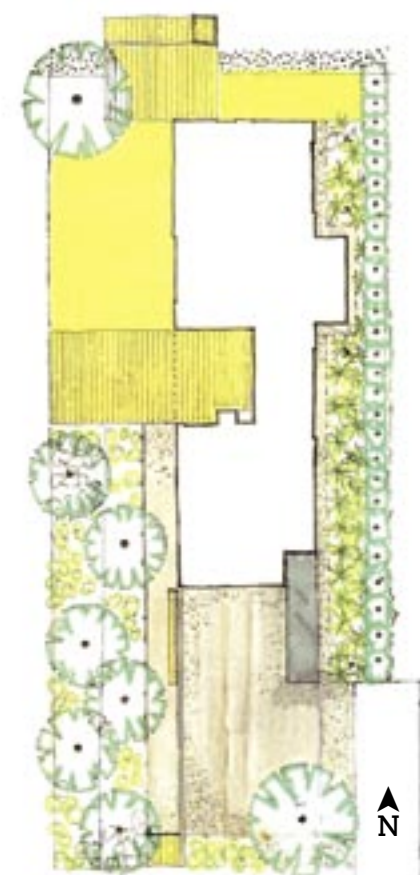
1 Zicht op de voorkant met het karakteriserende hoofblad. De twee platanen moeten na verloop van tijd een sfeervolle entree gaan vormen.

2 De aanlegsteiger is gemaakt van Plathout. Op de hoek van de kavel is een els geplant.

3 Aan het wilgenbosje ontleent de tuin zijn landschapelijke sfeer.

4 De rechterkant heeft de architect getypeerd als schaduwtuin. Hier staan *Dryopteris filix-mas* (mannetjesvaren) en *Athyrium filix-femina* (wijfjesvaren).

5 6 Met een grote houten schuifdeur kan de ruimte die zowel tot het huis als de tuin behoort worden afgesloten. Het grote houten kunstwerk hebben de eigenaren zelf geplaatst.

Juryrapport

Fraai en conceptueel sterk. De hovenier heeft lef getoond. De kavel is echter wel wat klein voor zijn ambities. Op een grotere kavel was het 'polderlandschap' beter tot zijn recht gekomen. Het is jammer dat de rechterzijde achterblijft bij de rest.

Het open karakter van de tuin sluit naadloos aan op het open water in de omgeving. De dode materialen passen in het ontwerp en zijn duurzaam en functioneel. De kleurstelling ervan is sterk en sluit uitstekend aan bij de woning. Goed dat er nauwelijks hardhout is gebruikt.

Het grondwerk, de waterafvoer en de stabiliteit van de verharding zijn in orde. De toegepaste constructies zijn

solide en strak. De gebruikte schroeven zijn echter niet allemaal van roestvrij staal en er is een losse, onbeschermde elektrakabel aangetroffen. De traprede is aan de hoge kant en over de twee klosjes bij de schuifdeur kun je gemakkelijk struikelen.

Het beplantingsplan versterkt het ontwerp. Helaas detoneren de varens. Er is voldoende variatie in hoogte en er is op een knappe manier diepte in de tuin gebracht. De kleurstelling en het seizoenbeeld zijn in orde. Helaas blijft het hoofblad achter en zijn de varens aan de zwakke kant. Plantafstand, plantverband en aanplant zijn in orde maar het had iets voller gemogen. De tuin is in een goede staat van onderhoud.

5

6

Een strakke speeltuin

Een gazon met een schommel, maar wel in een strakke omgeving. Snoek Hoveniers legde in Emmen een tuin aan waarin een moderne vormgeving en kindvriendelijkheid hand in hand gaan.

„Gras”, antwoordt de eigenaresse als eerste wanneer haar gevraagd wordt wat er in haar nieuwe tuin moest komen. „Zodat we voor de kinderen een schommel konden neerzetten en ze de ruimte hebben om een tentje te bouwen.” Drie jaar geleden betrok het gezin, vader, moeder en twee kinderen, het nieuwbouwhuis in een Emmense buitenwijk. Een halfjaar later pakten ze de tuin aan, die voor ieder lid van het gezin een aantrekkelijke gebruikruimte zou moeten worden, „want de tuin is ook van de kinderen”.

Geen gefriemel

Behalve gras wilden de eigenaren een plek voor een schuur en een strakke waterspiegel, „maar niet zo’n vijver met dieren en allerlei gefriemel”, stelt de eigenaresse. „En ik wil altijd in de zon kunnen zitten, maar er moet ook genoeg schaduw zijn voor mijn man.” Verder moet de tuin niet te veel onderhoud vergen en de strakke vormgeving van het huis moet erin terugkomen. Tot slot

wilden de eigenaren dat de ruimtelijke woonkamer een evenknie zou krijgen in het tegenoverliggende gedeelte buiten.

Een behoorlijke lijst met wensen waar in tuinontwerper Gienus Reurink van Snoek Hoveniers zijn tanden kon zetten. De eigenaren kozen hem vanwege zijn presentatie op een tuinbeurs in Emmen waar hij een strakke waterspiegel met grote tegels had liggen. „Toen ik dat zag, wilde ik net zo’n waterspiegel”, zegt de eigenaresse, die daarvoor helemaal geen water in haar tuin wenste. Daarnaast was Reurink van de drie bedrijven die het echtpaar aanschreef het meest enthousiast over de opdracht. „Als enige kwam hij bij ons thuis.”

Volgens de eigenaresse was de ontwerper met hun graswens in beginsel niet helemaal gelukkig, maar heeft hij er desondanks een heel fraaie oplossing voor gevonden door het gazon iets te verhogen. „Daardoor krijgt het iets ruimtelijks. Bovendien blijft er geen dom grasveld liggen als de kinderen straks groot zijn en de schommel verdwijnt.”

Op advies van de ontwerper heeft ze een schommel van Hillhout gekocht, vanwege de houtsoort en de strakke uitvoering.

De kleur van het hout is afgestemd op de gevel van het huis. Het materiaal komt op diverse plekken terug. In de langwerpige zitbanken bijvoorbeeld, waarover de eigenaresse zeer te spreken is. „Ik leg er wat kussentjes op en ik lig zo in de zon.” Aan haar man heeft Reurink ook gedacht door drie dakplatanen te planten. Zo is het eveneens mogelijk om op de banken in de schaduw te zitten. Bovendien kwam de ontwerper met de banken tegemoet aan de wens een open ruimte voor de woonkamer te creëren door er één haaks op het huis te plaatsen en twee andere in de lengte ervan en de ruimte daartussen open te laten op twee rode stoeltjes na. „Reurink adviseerde iets pittigs aan te schaffen.”

De eigenaresse is verder blij met de manier waarop de tuin in drie van elkaar gescheiden zitjes is ingedeeld: de ruimte tegenover de woonkamer, de eetplek met picknicktafel naast het gazon en aan de

Gienus Reurink

Bedrijf: Snoek Hoveniers

Vestigingsplaats: Nieuw-Dordrecht en Grou

Werkgebied: De drie noordelijke provincies met soms een uitstapje naar Duitsland.

Aantal medewerkers Nieuw-Dordrecht: 12
Hoofdactiviteit: 50% ontwerp, aanleg en onderhoud particuliere tuinen, 50% ontwerp, aanleg en onderhoud voor bedrijven, instellingen en recreatieparken.

Bedrijfsfilosofie: We willen echt als een team opereren waarbinnen elke werknemer het gevoel heeft erbij te horen.

Favoriete plant in genomineerde tuin: De *Calamagrostis*, een gras dat het hele jaar mooi is. In het voorjaar loop hij mooi fris groen uit. In de zomer verkleurt de groene aar geel en dat

blijft hij tot de terugsnij in februari. Dat geel contrasteert in deze tuin mooi met de donkere tegels.

Waarom moet deze tuin winnen? Het heeft de X-factor door het verhoogde gazon, de indeling in drie tuinruimtes en de multifunctionele houten zitbanken. Het is een tuin die de bewoners zelf niet hadden kunnen bedenken.

Als u wilt, wat doet u dan als eerste?

Een feestje bouwen met de jongens.

Foto: Snoek Hoveniers

Ontwerper Gienus Reurink (links) en eigenaar Germ Snoek

rechterzijkant een door een beukenhaag afgeschermd zitje. „Als de kinderen op het gazon aan het donderjagen zijn, dan merken wij er op die plek niets van.”

Besloten ruimte

Wat deze plek bijzonder maakt zijn de ramen in de bakstenen muur, waardoor je ver over de weilanden kijkt. „Gienus heeft die echt benut door er deze besloten ruimte omheen te maken.” Aan de andere kant is de plek multifunctioneel: „De trampoline past er ook tussen.”

Met de sobere beplanting die voornamelijk uit siergrassen als *Miscanthus* en *Calamagrostis* bestaat, is de eigenaresse tevreden. Het enige wat ze hoeft te doen, is het gras maaien, af en toe wat onkruid weghalen en ervoor zorgen dat de klimop van de afscheiding niet te ver over de grond groeit. Als minpuntje noemt ze de *Helenium* 'Moerheim Beauty' die onlangs bij een flinke bui is uitgewaaid. „Maar misschien heeft Gienus nog een tip hoe we dat kunnen voorkomen.”

Tekst Miranda Vrolijk

Beeld Gardien de Nooy

CATEGORIE
midden (200-500 m²)

JURYOORDEEL 7,6

1

1 De tuin is betegeld met oud-Hollandse 50 x 50 beton- tegels. De kleur is afgestemd op de grijsbruine gevel van het huis. De bloembakken en metalen wanden achter de waterspiegel zijn een idee van Reurink. Het kunstwerk is er door de eigenaren neergezet.

2 De beplanting bestaat onder andere uit de siergras- sen *Miscanthus sinensis* 'Kleine Silberspinne', *Carex* en *Calamagrostis*.

3 Het iets verhoogde gazon voor de kinderen. Aan de zij- kant staat *Helenium* 'Moerheim Beauty', een van de weinige bloeiers in de tuin.

4 Aan de picknicktafel tegenover de schommel eet de familie altijd buiten.

5 6 Het door een beukenhaag afgeschermd zitje tussen de schuur en de garage met uitzicht op de achterlig- gende weilanden. Rondom de schuur ligt basaltspilt.

Juryrapport

Een moderne stadstuin die goed aansluit op het huis. De eisen van de opdrachtgever zijn op een stijlvolle manier in de achtertuin verwerkt. Het is jammer dat de voortuin ook is ingezonden want die is kwa- litatief een stuk minder. De achtertuin heeft een mooie breedte- en lengtewerking. De doorlopende banken, de ingetogen speelgelegenheid en de moderne waterbak zijn leuke, onverwachte oplossin- gen. De geplaatste potten zijn geheel in lijn met de tuin. De twee rode stoelen zijn echte eyecatchers. Het grondwerk is goed even- als de waterafvoer en de sta- biliteit van de verharding. In enkele constructies trekt het hout krom. De afwerking van

de aanleg is goed. Wel zijn er wat storende betonranden aangetroffen. Ook de naden bij de vijverrand zijn storend. Op enkele plaatsen in de tuin zijn te weinig schroeven gebruikt en de regenton staat aan de verkeerde kant. De elektrakabels zijn prima ver- werkt. Het beplantingsplan kan beter. Het beeld is somber door gebrek aan variatie. De *Carex* ziet er slecht uit en het blad van de beukenhaag vertoont vlekken. De beplanting is verder goed ontwikkeld en het gazon past goed bij het gebruiksdoel. Plantafstand, plantverband en aanplant zijn in orde. De hagen zijn echter ongelijk en de bamboestok bij de plataan is overbodig.

2

3

4

5

6

CATEGORIE
groot (>500 m²)

JURYOORDEEL 8,8

Een tuin om te genieten

„Het huis met tuin in Hummelo is min of meer uit nostalgie gekocht. Dat de tuin uiteindelijk tot een eerste levensbehoefte zou uitgroeien, konden de bewoners op dat moment niet bevroeden. „De tuin is voor ons van levensbelang, het is elke dag genieten.”

„Een chaos was de tuin toen wij dit perceel kochten”, blikt de bewoonster terug. Het was voor haar en haar echtgenoot een reden om de herinrichting grondig aan te pakken. Ze besloten er ruim de tijd voor te nemen en dat bleek achteraf een wijs besluit. In de aanloop naar de verbouwing van het huis en de renovatie van de tuin kreeg de heer des huizes een herseninfarct waardoor hij lange tijd spraakproblemen had. Omdat ook zijn vrouw kampte met fysieke beperkingen, kreeg de tuin ineens een geheel andere betekenis.

Vertrouwensband

Het was weliswaar veertig jaar geleden dat Harry Esselink hun vorige tuin had aangelegd, maar de tevredenheid was blijven hangen. De keuze voor dezelfde hovenier was dan ook snel gemaakt. De

bewoner: „Je hebt een vertrouwensband opgebouwd en Esselink snapt wat wij bedoelen.” Dat laatste was voor deze opdrachtgevers erg belangrijk.

De specifieke tuinwensen van de bewoners komen voort uit de beperkingen die beide hebben. Hoewel de spraak bij de mannelijke helft weer terug is, behoren lezen en schrijven tot het verleden. Dat maakt de tuin voor hem tot een belangrijke bron van ontspanning. Zijn vrouw wordt in haar bewegingsvrijheid beperkt door de ziekte van Bechterew, een aandoening die vooral pijn aan en stijfheid van de wervelkolom veroorzaakt. Genieten van de dingen die je nog wel kunt, is nu het credo van dit echtpaar. En in dat streven speelt de tuin een hoofdrol. „De aanblik van de tuin en de geuren van de beplanting werken rustgevend, therapeutisch bijna.”

Daarbij had de bewoonster nog de

wens veel bloemen in de borders te hebben. „Ik wilde graag geurende en kleurige planten, bij voorkeur wit en roze. Ik vind het leuk om zelf de bloemen te plukken waarvan ik boeketten kan maken.”

Oude bomen houden

De tuinbezitters gaven Esselink mee dat zij het erg belangrijk vonden een aantal oude bomen, waaronder een monumentale linde, en de meidoornhaag te behouden. Verder gaven zij aan niet van ronde vormen te houden maar juist van strakke, rechte lijnen.

Het behouden van de meidoornhaag betekende voor Esselink niet meteen dat hij 'heilig' was. De hagen, die met hun enorme hoogte het zicht op het landschap wegnamen, zijn flink teruggesnoeid. Met de huidige hoogte hebben

Harry Esselink

Bedrijf: Hoveniersbedrijf Harry Esselink bv

Vestigingsplaats: De Heurne

Werkgebied: Straal van circa 100 km rondom het bedrijf

Aantal medewerkers: 17

Hoofdactiviteit: Aanleg en onderhoud (60%-40%) van particuliere en bedrijfstuinen in het hogere marktsegment.

Bedrijfsfilosofie: De klant moet zich goedvoelen in de tuin. Ik laat ze rust beleven door ritme en vorm en schep welbehagen door kleur in structuur. We zijn wars van alle trends en gebruiken als het kan Nederlandse materialen. Eigen producten en planten met een natuurlijke uitstraling hebben de voorkeur.

Favoriete plant in genomineerde tuin: *Liriodendron*/Tulpenboom.

Waarom moet deze tuin winnen? Deze

tuin is al vijftien jaar oud en in al die jaren is er niets aan veranderd. Dat bewijst dat hij qua structuur, qua opbouw goed is. Als je zo lang niets verandert, dan klopt het.

Als u wint, wat gaat u dan doen? Dan ben ik blij, mede omdat het de tweede keer is. Als je prijzen wint, word je nog enthousiaster. Je weet ongeveer dat je het goed doet maar de twijfel blijft. Als je een prijs wint, wordt je naam gevestigd en dat merk je bij de klant. Hij gaat ervan uit dat je er verstand van hebt.

Foto: Rens Kromhout

de bewoners nog steeds het gevoel van beslotenheid maar is ook contact met het omringende landschap gecreëerd. De eigenaar: „De tuin voelt ruim, vrij en toch beschut.”

Hoewel de bewoners aangeven vroeger weinig aandacht voor het buitenleven te hebben gehad, zijn zij zich nu zeer bewust van het leven in hun directe omgeving. Ze genieten niet alleen van de flora maar ook van de fauna. Hun betrokkenheid gaat inmiddels zo ver dat zij in het voorjaar het terras aan de achterzijde van de tuin mijden om de broedende vogels ongestoord hun gang te laten gaan.

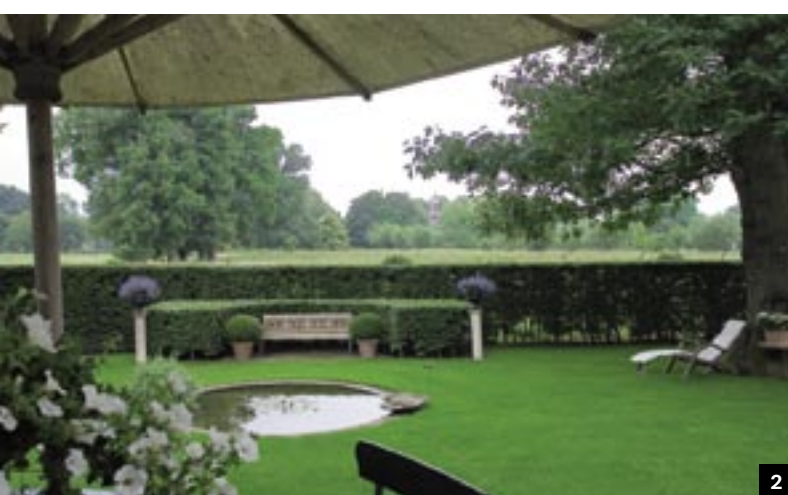
Een aantal keer per jaar overleggen de bewoners met de beplantingsdeskundige van Esselink. Onder meer het groot onderhoud komt dan aan bod. Voor het regelmatige onderhoud komt eenmaal in de week een tuinman.

Tekst Paula Klap

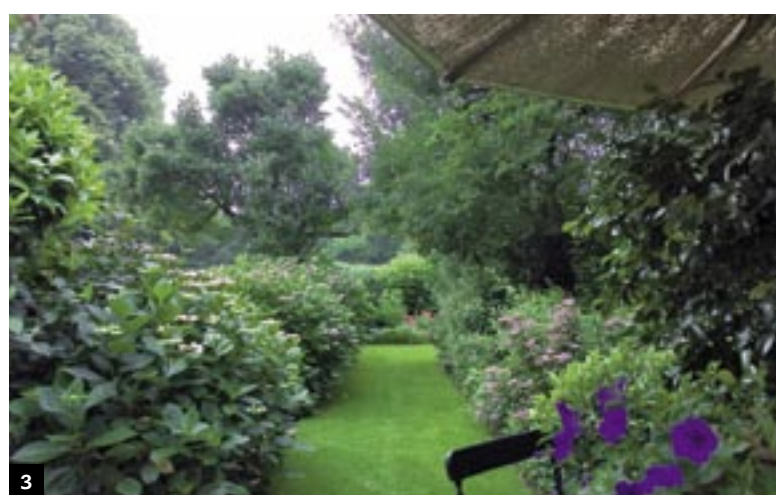
Beeld Gardien de Nooy

1

2

3

4

5

1 De tuin mocht niet te groot worden om ruimte over te houden voor de paarden. Een dubbele rij hagen scheidt aan de kant van de woning de tuin van het weiland.

2 Het tuingedeelte links van de woning. De bewoonster geniet als zij onder de oude eikenboom (rechts) zit. Ze heeft dan zicht op de kleine vijver waarin waterlelies groeien en kikkers huizen.

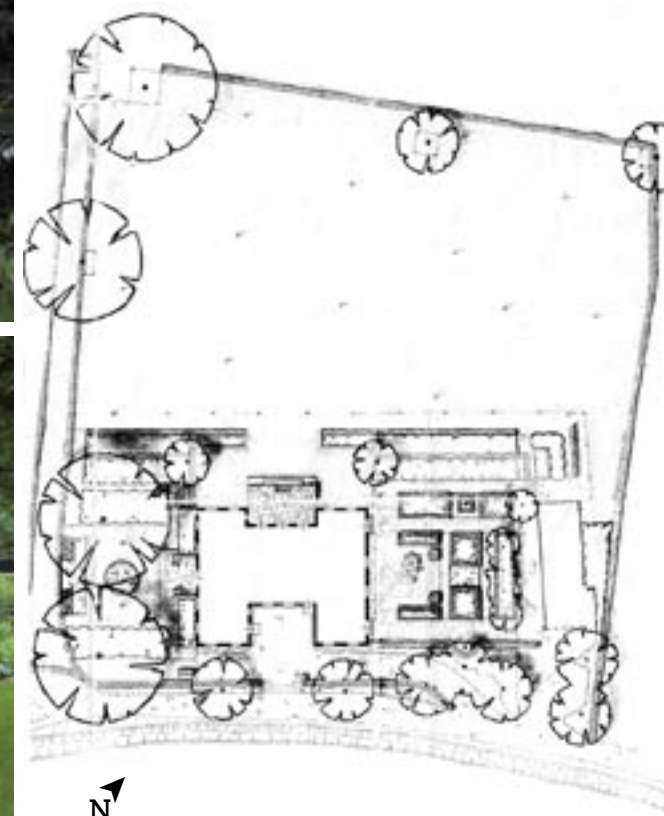
3 Naast het terras in het linker tuindeel liggen aan beide zijden vasteplantenborders. De jury was lovend over de beplanting, niet alleen vanwege het seizoenbeeld maar ook vanwege de sortimentskeuze, de verhoudingen en de variatie in diepte en hoogte.

4 De dubbele haag tussen de weide en de tuin. Aan de tuinkant is gekozen voor haagbeuk, *Carpinus betulus*. Daarachter is beukenhaag, *Fagus sylvatica* gebruikt. De beukenhaag loopt aan beide zijden naar binnen toe af.

5 De borders worden door de eigenaresse gebruikt als pluktuin. Door de opvolgende bloei van de beplanting is het bijna het hele jaar mogelijk boeketten te schikken.

6 In het rechter tuindeel doorbreken twee buxusvakken het gazon. In de vakken omringen stamrozen, 'The Fairy' en 'New Dawn', *Clematis* BLUE PIROUETTE.

7 Winterjasmijn, *Jasminum nudiflorum*, bekleeft de gevel van de woning. In de plantvakken is *Heuchera* toegepast.

Juryrapport

„De eisen van de opdrachtgever zijn op stijlvolle wijze verwerkt in ontwerp en uitvoering. Thema's als rust, ritme en harmonie zijn zeer goed tot uitdrukking gebracht", aldus het juryrapport. Lovende woorden zijn er voor de combinatie openheid en geborgenheid, de aansluiting van de tuin bij het huis, de schaalverhoudingen en de relatie tussen ruimte en massa. De jury noemt het tuindeel links van het huis het sterkste onderdeel en heeft een kritische noot bij het rechter deel. Dit staat iets te los van het huis. Het beplantingsplan noemt de jury een sterk onderdeel. „De beplanting maakt deze

tuin. Aan alles is gedacht: hoogte, diepte en verhoudingen. De assortimentkeuze is uitstekend en het seizoenbeeld is sterk uitgewerkt." Iets minder enthousiast is de jury over de kleurstelling, deze is op enkele plaatsen in de tuin voor verbetering vatbaar. De toegepaste dode materialen zijn duurzaam, functioneel en van goede kwaliteit. De afwerking van de aanleg vindt de jury „prima verzorgd" al hadden de kniprandjes van de verharding netter gekund. Het algemene beeld is dat van een mooie, rustige tuin, gemaakt door en voor liefhebbers. Opvallend zijn de lommerrijke sfeer en de beplanting.

6

7

PERSPRIJS

Een vakantietuin

„Ik heb helemaal geen verstand van tuinen en planten”, zegt de eigenaresse van de boerderijtuin in Gorssel bij ons eerste contact. Na het gesprek blijkt echter dat ze er geen verstand van h d, want heel vaak klinkt er na een toelichting: „Dat heb ik van Meeuwis geleerd.”

Via haar hovenier in Amsterdam, waar zij ook een woning met tuin bezit, kwam de tuinbezitter in contact met Meeuwis de Vries Hoveniers & Tuinontwerpbureau in Eerbeek. „Ik heb gezegd wat ik wilde en dat heeft de ontwerper, Pierre van de Heijden, in zijn plan verwerkt. Het ontwerp was gelijk goed, ik heb daar niets meer aan veranderd.” De samenwerking beviel in zijn geheel heel goed. De bewoonster hecht daar veel waarde aan omdat het onderhoud, eveneens in handen van Meeuwis de Vries, ook bij haar afwezigheid gedaan moet worden.

Dieptegevoel

Hoewel de eigenaresse de boerderij met tuin al zo’n veertien jaar in haar bezit heeft, is de huidige tuin pas vijf jaar geleden aangelegd. „Toen ik hier kwam wonen was de tuin rommelig. Ik had geen uitzicht want aan de achterkant zat het helemaal dicht met coniferen en dennen. Ik miste dieptegevoel. Toen ik na twee jaar een zwembad liet aanleg-

gen, moest de tuin op de schop. Voor het zwembad waren leidingen nodig die van de weg, naar de voordeur en zo naar het zwembad werden getrokken. Hierdoor lag de tuin overhoop en heb ik hem laten veranderen.” Die nieuwe tuin beviel de bewoonster echter niet. „Het zwembad, dat met hagen is omgeven om hem uit het zicht te houden, heeft strakke lijnen. Het tuinontwerp daarentegen kenmerkte zich door organische vormen. Ik ben er nooit happy mee geweest.”

Toen de walnoot voor de vroegere staldeuren wegwijnde, nam de bewoonster contact op met Meeuwis de Vries. Het nieuwe ontwerp dat op haar verzoek werd gemaakt, voldeed direct. De walnoot bleek het slecht te doen omdat het gras al het water opnam. Reden om met de aanleg van een nieuwe tuin direct een computergestuurd beregeningssysteem aan te leggen. Daarmee werd de walnoot behouden, net als een berk, een Catalpa en een aantal fruitbomen.

De plantvakken werden wel door de ontwerper ingetekend maar het beplan-

tingsplan is door Meeuwis zelf gemaakt, zegt de bewoonster. „Hij gaf mij een cd-rom met planten waarop ik zelf kon opzoeken wat hij in gedachten had. Ik heb daar ontzettend veel van geleerd.”

Veel lol

Opgegroeid in een bosrijke omgeving trok de bewoonster in haar studietijd naar Amsterdam. Hoewel het daar allemaal gebeurt en zij gek is op de stad, begon zij na verloop van tijd de bossen te missen. De behoefte ontstond aan een plek 'buiten', „een plek”, zo zegt zij zelf, „waar ik met familie en vrienden heel veel lol kan hebben.” De Achterhoek met zijn coulisselandschap bood zo’n plek. Neeffes en nichtjes komen graag logeren en ook voor haarzelf voelt het nog steeds als vakantie wanneer ze in Gorssel verblijft.

Met alle logés, van jong tot oud, lijkt in de tuin rekening gehouden. Dat begint al bij de entree. De oprit heeft rechts een overdekte parkeerruimte voor de eigen auto. Links van de oprit ligt een brede

Meeuwis de Vries

Bedrijf: Meeuwis de Vries Hoveniers & Tuinontwerpbureau
Vestigingsplaats: Eerbeek en Elspeet
Werkgebied: Midden-Nederland van oost tot west, ontwerpers landelijk.
Aantal medewerkers: 40 hoveniers, 3 ontwerpers
Hoofdactiviteit: Meest aanleg maar ook onderhoud in particuliere sector aan de bovenkant van de markt. Ook bedrijfstuinen worden aangelegd. Daarnaast hebben ze een apart ontwerpbureau.
Bedrijfsfilosofie: „Wij werken prestatiegericht en willen altijd iets moois maken. Kwaliteit staat voorop.” Belangrijk vindt de ondernemer zijn lidmaatschap van Tophoveniers: „De bijeenkomsten zijn erg stimulerend.”
Waarom moet deze tuin winnen? Ik denk dat we met eenvoudige mid-

delen een hele mooie tuin hebben gemaakt, strak en met respect voor de omgeving. Die tuin is, net als de boerderij, een lust voor het oog en je hebt voldoende contact met het omliggende land. Maar of deze tuin moet winnen...? Genomineerd zijn vind ik al mooi.
Als u wint, wat doet u dan als eerste? Ik zou het leuk vinden als we winnen, maar we zijn op vakantie, dus dan ga ik lekker uit eten met mijn vrouw. Bij terugkomst zal ik er op het bedrijf wel aandacht aan besteden.

Foto: Meeuwis de Vries

PERSPRIJS

strook waarin gras door schwabengitter heen groeit. „Dit is voor de auto’s van mijn gasten. Als ik hier alleen gras had gehad zou het regelmatig heel drassig zijn en zouden de auto’s schade aan de ondergrond toebrengen. Dat is met het schwabengitter ondervangen.” Omdat de voorkant van de tuin weinig wordt gebruikt, is hier onder meer gekozen voor buxusvakken en rechts van de voordeur voor meer weelderige beplanting.

De verschillende zitplekken in de tuin bieden voor elk wat wils. Voor de staldeuren is een terras maar ook aan de achterkant van de woning is een terras gelegd. Dit ligt verdiept, in een kuil, waardoor het „heerlijk beschut” is. Een prima plek om met een groep mensen te eten.

Het bankje aan de zuidkant van de tuin, omgeven door een hulsthaag, is er voor de bewoonster zelf. „Het is een heerlijke plek om rustig te lezen. En als ik daar zit, zie ik de boerderij ook eens van deze kant. De haag om de bank is op mijn verzoek geplaatst omdat ik uit het zicht van de weg wilde zitten.”

Tekst Paula Klap

Beeld Gardien de Nooy

1

2

4

3

5

1 Een aantal grote bomen, zoals de walnoot op de voorgrond en de Douglas erachter, is in het nieuwe ontwerp behouden gebleven. Taxusblokken en plantvakken doorbreken het gazon. Gekozen is voor grote plantgroepen, zoals rechts van de walnoot *Perovskia* en linksachter onder meer *Heuchera* en *Gypsophilla*. Op de voorgrond staat met name *Delphinium* en akelei. Bijzonder in het gras.

2 Achter de boerderij is een verdiept terras aangelegd met een grote tafel, een beschutte plek. Onder de bomen door is het uitzicht naar het omringende weiland behouden gebleven. Voor de bestrating is gekozen voor 60 x 60 cm cementtegels. De bewoonster wilde geen klinkers meer omdat mollen voortdurend de bestrating opdrukten.

3 Om de buxusvakken aan de west- en noordkant van de boerderij aan te planten, moesten eerst twee gierputten worden verwijderd. De vakken in dit weinig gebruikte tuindeel vergen veel onderhoud. Twee onderhoudsmedewerkers komen een dag per veertien dagen langs om de hele tuin in vorm te houden.

4 Zicht van achter uit de tuin naar de woning toe. Op de voorgrond is *Nepeta* aangeplant en staat een *Cornus*.

5 De bomen in dit tuingedeelte, links een *Magnolia* en een *Catalpa*, stonden er al toen de huidige bewoonster de boerderij kocht. Ze geven schaduw en een soms mysterieuze doorkijk naar het omringende weiland. In het gazon zijn, vrijwel onzichtbaar, de beregeningssproeiers weggewerkt.

6 Doorkijkje naar het zwembad dat door beukenhagen rondom aan het zicht is onttrokken. Aan een lange zijde is een doorgang open gehouden.

7 De vormgesnoeide platanen langs het zwembad torenen boven de beukenhaag uit. Wat de bewoonster betreft mogen de platanen wel weg, ze zetten het zwembad te veel in de schaduw. Bovendien heeft ze in de herfst de handen vol aan de bladeren in het water.

◀N

Juryrapport

De tuin valt op door zijn sterke concept, eenvoudige vormtaal en mooie verbinding van tuin en landschap, zo meldt de jury. Waardering is er voor de wijze waarop oude en nieuwe elementen en materialen zijn gecombineerd.

De mening over de dode materialen is wisselend. De kleurstelling is mooi, de tuinverlichting functioneel, de waterpomp een leuk solitair element. Daartegenover staan de toepassing van twee soorten klinkers en het minder geslaagde, want te zakelijke, tuinmeubilair op het verdiepte terras. Ook de waardering van het beplantingsplan heeft twee kanten. Goed zijn de

combinaties en uitstekende toepassing van hagen en het gebruik van bestaande bomen. De borders worden als minder sterk beoordeeld. De assortimentskeuze mist duidelijkheid en kracht. De kwaliteit van de beplanting is goed en het gazon prachtig en vitaal.

In het algemeen vindt de jury dit een „prachtige, rustige tuin, in perfecte harmonie met het landschap. De tuin valt op door het sterke concept dat tot uiting komt in consequente toepassing van hagen, andere groene verbindingen en kleur. De hovenier heeft de bedoelingen van de klant goed begrepen en op een prachtige manier verwerkt.”

P E R S P R I J S

6

7

Een tuin op de groei

„Een tuin moet groeien”, zegt de eigenaresse van de tuin in Prinsbeek. Sinds de aanleg in 2002 voerde hovenier Sander Kamsteeg van Kamsteeg Tuinen uit Breda een aantal wijzigingen in de tuin door. Met als resultaat een landelijke en veranderlijke tuin die zich aanpast aan de behoeften van het gezin.

„Ik vind het heerlijk om tegen groen aan te kijken”, vertelt de tuineigenaresse. „Het geeft een gevoel van vrijheid en rust.” De opdracht aan Kamsteeg Tuinen was om een natuurlijke tuin te maken die aansloot bij de sfeer van het woonhuis: een nieuwgebouwde, rietgedekte langgevelboerderij. „Maar het moest niet te 'popperig' worden”, haast ze zich te zeggen. „Ik wilde een strakke, maar tegelijkertijd landelijke tuin.”

Ook sprak ze haar voorkeur voor bepaalde planten en kleuren uit. Beuk, buxus, lavendel, fruitbomen en hosta's waren favoriet. En qua kleur absoluut geen geel, maar wel blauw, paars, grijs, groen en wit.

Praktisch

De tuin moest praktisch en functioneel zijn met een speelgedeelte voor de kinderen, een groot terras bij het woonhuis en een goede afscherming tegen inkijk.

„We willen vrij kunnen bewegen op eigen terrein.”

Het ontwerp dat Kamsteeg presenteerde sprak de opdrachtgevers direct aan. Op het perceel van 1,1 ha, waar eerst schapen graasden, realiseerde de hovenier een landelijke tuin. Rondom het terras bij de woning staan bloeiende planten van één soort in grote, rechthoekige plantvakken. De keuze voor planten (lavendel, hortensia, geranium) en bomen (beuk, wilg, kastanje, noot en fruit) sluit aan bij de omgeving. Kastanjehouten hekken scheiden delen van de tuin af. En paden en terrassen zijn aangelegd van klinkers en tegels met een oud-Hollandse uitstraling. „De sfeer is boerderijachtig, maar dan moderner”, legt de tuineigenaresse uit.

In het achterste deel van de tuin is een natuurlijker landschap aangelegd met een paddenpoel. Gemaaide paden leiden de wandelaar door een spannend bosplantsoen. „Daar mag het groeien en

bloeien. En het stikt er van de dieren. Het is heerlijk om hier 's avonds na het eten doorheen te lopen.”

Gegroeid

De tuin zoals die er nu uitziet, is in de loop der tijd gegroeid. Doordat Kamsteeg de tuin in Prinsbeek ook onderhoudt, heeft de hovenier goed zicht op de staat van de tuin. Een plantvak waar grootbladige margriet stond te verpieteren werd op eigen initiatief van de hovenier vervangen door witbloeiende *Echinacea*. „Hij verrast me daarmee en kijk, het staat er nu weer prachtig bij.”

Ook verhuisden de hosta's van een plek dicht bij het terras naar het meer natuurlijke gedeelte achter in de tuin. „Vraat door slakken springt daar minder in het oog. Overigens blijkt dat de hosta's achter in de tuin minder te duchten hebben van de slakken”, vertelt de tuineigenaresse.

Sander Kamsteeg

Bedrijf: Kamsteeg Tuinen

Vestigingsplaats: Breda

Werkgebied: Normaal gesproken tussen Schiedam en Den Bosch. De verste opdracht was in Avignon. Ik hou wel van een avontuurtje, als de reiskosten maar betaald worden.

Aantal medewerkers: 24

Hoofdactiviteit: Ontwerp, aanleg en onderhoud van tuinen van particulieren, bedrijven en overheidsorganisaties.

Bedrijfsfilosofie: Mooie dingen maken waardoor de tuin de eigenaar een goed gevoel geeft. De tuinen moeten kloppen met de omgeving, het pand en de wensen van de bewoners.

Waarom moet deze tuin winnen? Omdat van niets iets is gemaakt. Het was een kaal weiland, nu ligt er een

complete tuin met bomen. Ook de band met de opdrachtgevers is speciaal. Ze zijn zeer betrokken. Ik vind het belangrijk dat je met de mensen op een lijn zit. Voor beide partijen werkt dat prettig. En omdat we hier ook het onderhoud doen, is het elke keer weer een sport om piekfijn werk af te leveren.

Als u wint, wat doet u dan als eerste? Een leuke toespraak houden, met de opdrachtgever een hapje eten en kijken wat we er publicitair mee kunnen doen.

Foto: Gerdien de Nooy

Tekst Jacqueline van Wetten

Beeld Gerdien de Nooy

Regelmatig loopt Sander Kamsteeg met de eigenaresse een rondje door de tuin. Tijdens zo'n wandeling merkte ze op dat de kinderen graag goaltjes wilden om echt te kunnen voetballen. „Maar ik wilde niet van die ijzeren gevallen.” De hovenier maakte daarom houten goaltjes die passen bij de sfeer van de tuin. „Dat vind ik geweldig. Sander denkt altijd mee en draagt zelf oplossingen en ideeën aan.”

De in het ontwerp ingetekende wildebloementuin werd later veranderd in een dierenweide. „De bloementuin bleek voor ons te rommelig. Nu lopen er kippen, geiten en een pony.” En bij de in het oog springende Vlaamse schuur waar nu een zwembad is gesitueerd, was eerst een moestuin. „Daar bleek ik toch te weinig tijd voor te hebben om die goed te kunnen onderhouden. Wel maak ik veel gebruik van de kruidentuin die nabij de keuken is gelegen. Daar ben ik heel blij mee.”

1

2

4

3

5

1 Bomen in het gras, dat ziet de tuineigenaresse graag. In dit open deel van de tuin is gekozen voor oude rassen hoogstamfruitbomen.

2 Het grind bij het huis vangt het regenwater op dat van het rietgedekte dak stroomt. Het water stroomt daarna via een aan de zijkant van de tuin gelegen sloot naar de paddenpoel. De paden zijn van gebakken klinkers (zevenduimers). De vierkante plantvakken bevatten lavendel en zijn omzoomd met *Buxus*. Een beukenhaag en een rij geleide platanen voorkomen inkijk van voorbijrijdend verkeer.

3 Zicht vanaf de speelweide in de richting van het terras. Twee rechthoekige plantvakken met witbloeiende lavendel omzoomd door *Buxus* en twee bakken van bankirai hardhout met olijfbomen zorgen voor symmetrie bij het terras.

4 Een schaduwrijke parkeerplek onder dakplatanen. De bomen zijn voorzien van een stalen constructie zodat ze de sterke wind beter verdragen. De oprit is bestraat met hergebruikte klinkerkeien (10 x 20). In het midden een plantvak met onder andere *Hydrangea macrophylla* en beukenhaag. Een beukenhaag en buxuswolken begrenzen de oprit.

5 Het speelveld voor de kinderen wordt omzoomd door een hekwerk van kastanjehout en een beukenhaag. Ook de voetbaldoeltjes van hout zijn passend bij de stijl van de tuin gemaakt door Kamsteeg Tuinen. Een eik zorgt voor schaduw.

6 7 De vlonder in de paddenpoel staat op palen van azobe, voor de vlonderplanken is bankirai gebruikt. De grond uit de poel is verwerkt in de wal eromheen. Op de wal een aanplant van bosplantsoen met onder andere krent, *Cornus*, *Viburnum* en *Buddleja*. In de paddenpoel goeien onder meer mammoetblad, hoefblad, iris, lisdodde, waterlelie en pijlkruid.

N

Juryrapport

De formele landschapstuin sluit goed aan bij de omgeving en de stijl van het huis. De tuin zit goed in elkaar. De verbindingen tussen 'gecultiveerd' naar 'natuurlijk' zijn mooi verzorgd. De schaalverhoudingen en samenhang binnen de tuin zijn goed en in balans. Dit is het gevolg van een goede toepassing van de hagen. De relatie tussen ruimte en massa, en levende en dode materialen is goed. De tuin ademt rust uit, maar mist 'beleving'. Het totaalbeeld is wat voorspelbaar en mist hier en daar spanning. De beplanting vertoont samenhang en past in de stijl

van het ontwerp. Het assortiment is goed samengesteld maar mist wat diversiteit. De kleurstelling is goed maar ook hier dreigt eenzijdigheid. Een aardige en onverwachte combinatie vormen de cultuurplanten bij de paddenpoel. De aanleg maakt een verzorgde indruk en valt op door degelijkheid en vakwerk. Het grondwerk is over het algemeen goed. De waterafvoer is prima. De stabiliteit van de verharding is goed. De toegepaste constructies zijn in enkele gevallen voor verbetering vatbaar, zo kan het trapje bij de paddenpoel gevaarlijk zijn. De afwerking van de aanleg is goed.

6

7

Besloten wijntuin

Op een indrukwekkende locatie in Zoetermeer heeft het bedrijf Activin een tuin laten aanleggen die past bij de werkzaamheden: import en verkoop van wijn. Naast de historische Hofstede Meerzicht is een besloten wijntuin gecreëerd met een mediterrane sfeer. In deze mooie buitenruimte kunnen de klanten wijnen proeven.

Bert de Boer en Jolanda Lamboo, de eigenaren van Activin, konden in 2005 de oude hofstede Meerzicht van de gemeente Zoetermeer kopen. Een grote renovatie was nodig om het geheel de uitstraling te geven die het nu heeft. De hoge kwaliteit moest ook terugkomen in de tuin, die gebruikt zou worden als proeflocatie en als lunchplek voor de werknemers. De kracht van het plan zit in de eenvoud en de robuuste materialen die gebruikt zijn.

De tuin is opgedeeld in verschillende sferen, terwijl de ruimte toch als een geheel wordt beleefd. Dit maakt de tuin rustig maar met een warme uitstraling en een gezellige sfeer. Mensen die langs de tuin lopen gluren vaak even naar binnen.

Goed gevoel

Het contact met Wijsman Hoveniers was al eerder gelegd toen Gert Wijsman een tuinontwerp en de aanleg van de tuin

had verzorgd voor de tuin van Jolanda Lamboo. Over Gert Wijsman zegt ze: „De manier waarop hij luisterde naar onze wensen en onze eigen ideeën kon vertalen in een tuinontwerp, zorgde ervoor dat we zonder twijfel voor Wijsman kozen. Met de goede ervaring bij de plannen en uitvoering van onze privétuin voelden we elkaar feilloos aan wat betreft de sfeer.”

Voor het ontwerp van de wijntuin werden de eigen wensen besproken met de hovenier, waarbij het gebruik van de tuin belangrijk was. Het moest niet zozeer een kijktuin worden, maar vooral een gebruikstuin om te zitten, te eten en te drinken. Een tuin moest er komen met een goede beschutting tegen de wind zodat deze ook in de avonden gebruikt kan worden. Lamboo: „Ook wilden we onze bedrijfsactiviteit als wijnimporteur op een of andere manier terugzien in de tuininrichting en een mediterrane sfeer hoort hierbij.”

Met sfeerbeelden en foto's heeft Wijsman zijn ideeën voor de wijntuin toegelicht. Hij gaf aan dat de beplanting in grote bakken zou komen om de ruimte flexibel te kunnen indelen. De tuin vroeg om een robuuste inrichting met een eenvoudige opzet, zonder dat deze saai of ongezellig zou worden. Lamboo lachend: „Toen duidelijk werd welke sfeer hij ging creëren waren we snel verkocht en kon gestart worden met de uitvoering.”

Ook wat betreft de werkzaamheden heeft Lamboo veel lof voor de hovenier: „De aanleg is goed verlopen en de medewerkers hebben duidelijk plezier in hun werk. Er moest af en toe met een flexibele planning worden gewerkt omdat de aannemer gelijktijdig bezig was en dit heeft nooit problemen opgeleverd.”

Contrast

De strakke tuin is door een beukenhaag omsloten en voorzien van twee soor-

ten verharding: hardstenen tegels van 80 x 80 cm en een halfverharding van split. Door dit contrast wordt de grote ruimte opgedeeld in verschillende zitplekken met ieder een eigen karakter.

Het resultaat is een sfeervolle tuin waar mensen in de schaduw van de begroeide pergola kunnen zitten maar ook kunnen genieten van de zon. „De tuininrichting sluit naadloos aan op de werkzaamheden van Activin. Met dit in gedachte spreken de grote wijnstokken van bijna een halve eeuw oud mij het meeste aan”, zegt Lamboo. „Wij hebben veel plezier in ons werk en wijn is de rode draad in ons bedrijf. Deze rode draad is nu doorgetrokken in de bedrijfstuin, waar een wijnproeverij met veertig of vijftig klanten echt een feest is. Maar ook in je eentje met een kop koffie is de tuin een verademing.”

Tekst Ivor van Harten
Beeld Ferry Noordam

JURYOORDEEL 9,15

Gert Wijsman

Bedrijf: Wijsman Hoveniers
Vestigingsplaats: Waddinxveen
Werkgebied: Ontwerp, aanleg en onderhoud van particuliere tuinen en bedrijfstuinen die meer dan een praktische inrichting nodig hebben.
Aantal medewerkers: 12
Hoofdactiviteit: 60% aanleg en 40% onderhoud
Bedrijfsfilosofie: Kwaliteit moet in alle facetten op ieder moment en overal de rode draad in onze tuinen zijn. Die kwaliteit en het plezier in ons vak moeten altijd af te lezen zijn in het werk dat wij leveren.
Favoriete plant in genomineerde tuin: De wijnstokken in deze wijntuin vertellen het hele verhaal.
Waarom moet deze tuin winnen? De wijntuin heeft allereerst de kwaliteit die wij zo belangrijk vinden. Maar het unieke van deze tuin is dat al-

Foto: Gert Wijsman

les bij elkaar komt. Een mediterrane sfeer met een strakke vormgeving. Door het materiaalgebruik passen de strakke vormen toch heel goed bij het oude gebouw en de historische omgeving.
Als u wint, wat doet u dan als eerste? Met de medewerkers zal dat zeker gevierd worden, maar het zou ook in onze nieuwsbrief vermeld worden. We zouden er best trots op zijn en onze klanten mogen dan best weten dat Wijsman hoveniers dit kunnen.

1

2

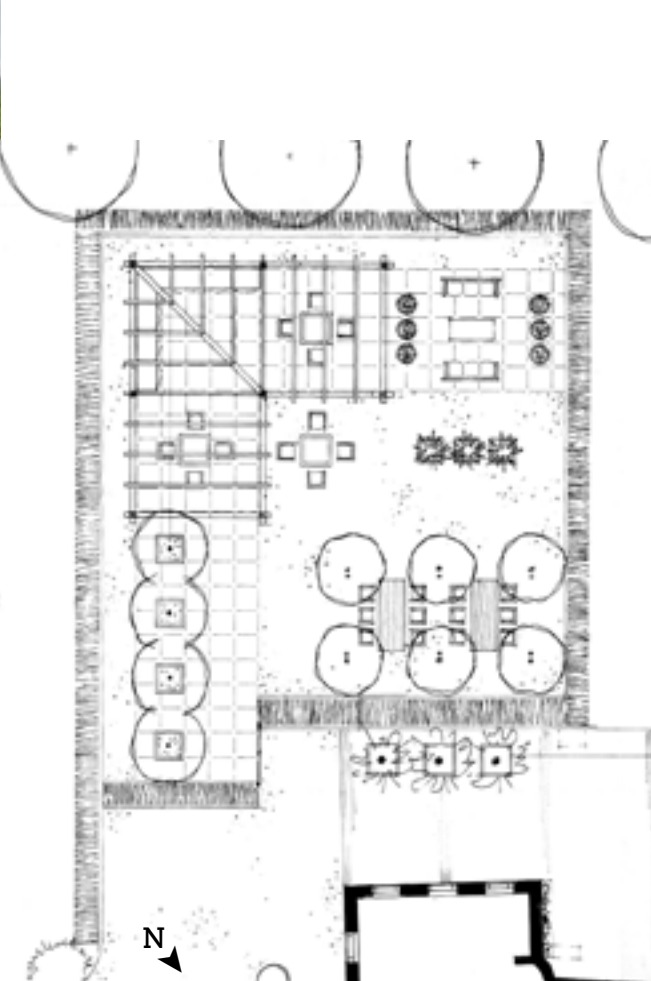
3

4

5

6

Juryrapport

Dit is een representatieve bedrijfstuin die de activiteiten van de opdrachtgever duidelijk laat zien. De wijnhandelaar gebruikt de tuin als ontvangstruimte voor leveranciers, zakelijke en particuliere klanten en er vinden regelmatig wijnproeverijen plaats. De opdracht bestond uit het creëren van een sfeervolle wijntuin met verschillende zitplekken. Het tuinontwerp zorgt voor variatie en onderlinge samenhang in de tuin met een goede hoogte- en dieptewerking. Een doordacht ontwerp met contrast en spanning en een beplantingsplan dat hier goed op aansluit met kleurrijke beplanting. De oude wijnstokken en de grote potten met agapanthus en oleander geven de per-tuin een mediterrane sfeer die bij een wijntuin past. De bedrijfstuin maakt een

verzorgde indruk waarbij de perfect uitgevoerde zichtassen het ontwerp versterken. Het grondwerk is goed uitgevoerd waardoor de grotendeels verharde tuin een goede afwatering heeft. De tegelverharding ligt mooi vlak en sluit netjes aan. De halfverharding ligt stabiel en de gehele verharding heeft een mooie afwerking. De toegepaste materialen zijn duurzaam en functioneel en passen goed bij de combinatie van de historische bebouwing en een bedrijf met een moderne uitstraling. De pergola en de poort zijn mooi afgewerkt en van een uitstekende kwaliteit hout. Enige opmerking hierbij is dat de schroeven boven in de pergola iets uitsteken. De elektra en verlichting zijn op een perfecte wijze in de tuin verwerkt.

VAKPRIJS

1 De omsloten tuin kan alleen door deze poort worden binnengegaan, waardoor de wijntuin als een soort proeflokaal wordt beleefd. Bijna niemand kan zich weerhouden om bij deze poort even naar binnen te gluren.

2 De grote blikvangers in de tuin zijn de oude wijnstokken van *Vitis vinifera* die in eikenhouten vaten zijn geplant. Zij maken duidelijk waar het bedrijf Activin zich mee bezighoudt.

3 Een beschutte plek in de tuin waar je tussen Zuid-Europese beplanting van de buitenlucht kan genieten. Ondanks dat dit een intieme ruimte is, is er zicht op de gehele tuin en wordt de ruime opzet volop beleefd.

4 De eikenhouten pergola zal straks weelderig begroeid zijn met twee soorten blauwe regen: *Wisteria floribunda* 'Macrobotrys' met de bloeitijd in mei en *Wisteria sinensis* 'Prolific', die met geurende bloemen in juni bloeit.

5 Robuuste tafels zijn op maat gemaakt en sluiten mooi aan bij de strakke vormen en authentieke materialen die in de tuin zijn gebruikt. Net als de houtconstructies die in de hofstede zijn gebruikt, zijn deze tafels ook van eikenhout gemaakt.

6 De Hofstede Meerzicht is tot in de puntjes gerenoveerd. De eisen die hieraan gesteld werden zijn ook gehanteerd bij de aanleg van de tuin: een hoge kwaliteit en oog voor detail. Dit zorgt ervoor dat de tuin prachtig aansluit bij het historische gebouw en de omgeving.

Een tuin om beter van te worden

Een tuin die zowel voor de bewoners van het Centrum voor Reuma en Revalidatie in Hillegersberg als de omgeving een aanwinst is. Dat was de opdracht. Piet Oudolf ontwierp een stadspark waarin hij twaalf revalidatieobstakels integreerde. Paul Casteleijn Hoveniers uit Barendrecht zorgde voor een perfecte aanleg.

Het gebied rond het Centrum voor Reuma en Revalidatie in Hillegersberg was jarenlang een woestenij, vertelt algemeen directeur Wim van Deventer. „De bewoners vonden het lelijk en bovendien was het ontoegankelijk. Terwijl we juist willen dat mensen met reumatische aandoeningen niet geïsoleerd zijn, maar deel zijn van de samenleving.” Reden om de 1 ha grote wildernis onder handen te nemen.

Topkwaliteit

De ambitie was groot. Met Piet Oudolf werd een ontwerper van naam aange trokken. „Veel mensen dachten in eerste instantie 'moet dat nou?' Zoveel geld heeft een zorginstelling immers niet te besteden”, zo vertelt de opdrachtgever. „Toch wilden wij overal het beste van en daarom gingen we voor topkwaliteit. Juist omdat het zo'n bijzondere tuin is, bleken fondsen en kunstinstellingen eerder bereid eraan bij te dragen.”

Geïnspireerd door gesprekken met bewoners, revalidanten en behandelaars van de instelling kwam Oudolf met een plan. Hij maakte een toegankelijke tuin. De paden zijn zo breed dat rolstoelgebruikers elkaar makkelijk kunnen passeren. De ruime terrassen bieden genoeg plaats aan mensen die gebonden zijn aan bed. Oudolf stelde de beplanting zo samen dat de plantvakken het hele jaar door aantrekkelijk zijn. De hoogte van de beplanting en hagen in de nabijheid van terrassen is aangepast. „Vanuit een rolstoel kijk je er net overheen”, legt de opdrachtgever uit. „Het zicht vanuit de kamers van de bewoners en vanaf het terras is open.”

Bijzondere aandacht kreeg het tuingedeelte gelegen nabij het grote terras, waar revalidatiepatiënten oefeningen kunnen doen. Twaalf hindernissen zijn in het ontwerp opgenomen: trappen, hellingen, hoeken en ondergronden van verschillende materialen (asfalt, klinkers, split). De maatvoering van de obstakels is mede

bepaald door fysiotherapeuten van het revalidatiecentrum. Bij de positionering van de revalidatieobjecten werd ontwerper Marnix Tavenier betrokken. Ze zijn zo uitgevoerd en in het ontwerp ingepast dat het soms net kunstobjecten lijken.

Hovenier Paul Casteleijn zorgde voor de aanleg. Aanvankelijk was een andere hovenier benaderd voor de uitvoering. „Maar de samenwerking tussen die uitvoerder en de ontwerper ging regelmatig mis”, vertelt de opdrachtgever. „Oudolf opperde toen zelf om Casteleijn te vragen. Oudolf en Casteleijn werkten al eerder samen en voelden elkaar goed aan.”

Lastige klant

De hovenier had geen makkelijke opdrachtgever aan het Centrum voor Reuma en Revalidatie. Het instituut voelt zich maatschappelijk betrokken en helpt graag mensen aan werk. Casteleijn werd gevraagd aan de slag te gaan met mensen

met een verstandelijke handicap. Ook bewoners van het huis die wilden meewerken, moesten daarvoor de gelegenheid krijgen. „Ik ben een lastige klant”, beseft de opdrachtgever. „Maar ik bied graag mensen mogelijkheden. Voor ons hoort dat erbij. Casteleijn heeft het voor lief genomen en zag er de aardigheid van in dat mensen zich zo betrokken toonden.”

Bewoners en gebruikers zijn trots op hun tuin. Tussen de tuin en het aangrenzende park is bewust geen scheiding aangebracht zodat omwonenden de tuin vrij kunnen bezoeken. Regelmatig komen geïnteresseerden speciaal naar de tuin voor de bijzondere borders van Oudolf. „Het is een tuin waarin je van de natuur kunt genieten, en waarin je kunt revalideren”, zegt de opdrachtgever. „Een aangename omgeving draagt bij aan het genezingsproces. Mensen voelen zich psychisch sterker, zitten lekkerder in hun vel en kunnen meer aan. Het is leuk om te zien dat mensen er beter van worden.”

Tekst Jacqueline van Wetten
Beeld Gerdien de Nooy

JURYOORDEEL 9,0

Paul Casteleijn

Bedrijf: Paul Casteleijn Hoveniers bv
Vestigingsplaats: Barendrecht
Werkgebied: In een straal van zo'n 100 à 150 km rondom Barendrecht.
Aantal medewerkers: 5
Hoofdactiviteit: 90% aanleg, 10% onderhoud
Bedrijfsfilosofie: We doen het graag goed. En ik wil een klein bedrijf blijven, zodat ik betrokken blijf bij het werk en kwalitatief goed werk kan leveren.
Favoriete plant in genomineerde tuin: *Molinia*. De drie cirkels zorgen in de eenvoudige voortuin voor een speels

Foto: Gerdien de Nooy

effect. Het is heel beweeglijk en verkleurt in het najaar erg mooi.
Waarom moet deze tuin winnen? Omdat het een echte gebruikstuin is en mooie borders heeft van Piet Oudolf.
Als u wint, wat doet u dan als eerste? Ik drink er een glas op en ik zal er heel blij mee zijn. Maar ik word niet te uitbundig, we zijn niet van die feestvierders.

1

2

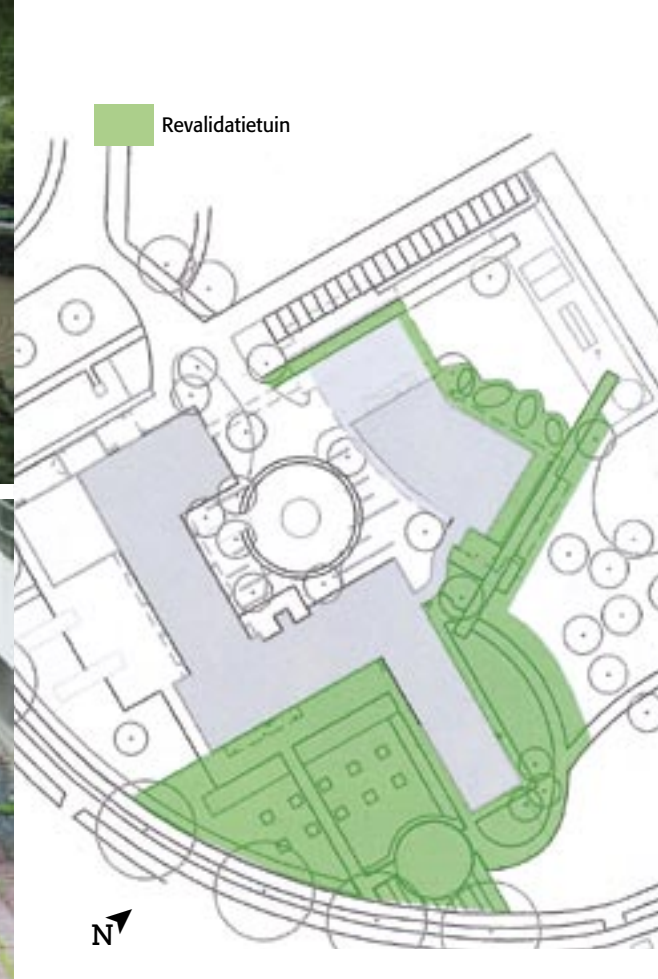
3

4

5

N

6

1 De revalidatieobstakels zijn geïnspireerd op hindernissen die men op straat tegenkomt. De maten van de op- en aantrede van deze trappen gemaakt van waalklinkers variëren. Rechts achter de trappen is nog net het stuk tramrails te zien dat in de klinkerbestrating (bakstenen zevendui-mers) is verwerkt. Het tuinmeubilair is gemaakt door ontwerper Piet Hein Eek.

2 De ronding van het klinkerpad biedt de rolstoelgebruiker de mogelijkheid te oefenen met het nemen van een bocht. De paden zijn zo breed dat rolstoelgebruikers elkaar met gemak kunnen passeren.

3 Een obstakel van asfalt en cortenstaal met verschillende hellingshoeken. De hindernis is zo uitgevoerd en in het ontwerp verwerkt dat het een kunstobject lijkt.

4 In het klinkerpad zijn verhogingen met natuurstenen randen verwerkt als hindernis. De hoogte van de hindernissen komt overeen met de hoogte van opstappen bij bushaltes.

5 De tuin is bewust niet afgeschermd van het aangrenzende park. Omwonenden hebben vrij toegang tot de tuin. Op de voorgrond staat *Echinacea*.

6 Plantvakken samengesteld door Piet Oudolf met onder meer *Eupatorium*, *Echinacea*, *Veronicastrum* en *Pennisetum*. De beplanting is elk seizoen aantrekkelijk om te zien.

Juryrapport

Het ontwerp van de revalidatie- en ontmoetingstuin is contrasterend maar toch harmonieus. De overgangen naar de omgeving zijn mooi uitgewerkt en het pand is goed ingepast. De zichtassen zijn sterk uitgevoerd. De bouwkundige elementen zijn op knappe wijze in de tuin opgenomen. De combinatie van verschillende typen straatwerk met de elementen is vernieuwend. De maatvoering en de vormtaal zijn sterke elementen in dit ontwerp, dat wordt versterkt door de kwaliteit van de aanleg. De toegepaste materialen zijn goed gekozen, duurzaam en functioneel. De constructies

zijn zeer nauwkeurig en vakkundig uitgevoerd. De verwerking van het staal is perfect. De groenvoorziening maakt een perfecte en verzorgde indruk. Het beplantingsplan is passend met kleurrijke borders. De beplanting is volwassen, mooi van maat en kleur, en in uitstekende conditie. Het gazon is vitaal ondanks de aanwezigheid van wat onkruid. De tuin oogt fraai en is tegelijkertijd functioneel. Een uitnodigende tuin die duidelijk het resultaat is van perfecte samenwerking tussen opdrachtgever, hovenier en ontwerper.

Een tuin van bezinning

Als Geert Bredeveld praat over de Tuin der Bezinning, aangelegd bij de Politieacademie in Warnsveld, klinkt de trots door in zijn stem. Dit bijzondere monument voor politiemensen die bij de uitoefening van hun ambt het leven lieten, kent volgens hem in ons land geen gelijke.

De Tuin van Bezinning is geen park waarin een monument is opgericht. De tuin zelf is het monument. Juist dat maakt het volgens locatiemanager Bredeveld zo bijzonder. Het idee voor het oprichten van een monument voor politiemensen die 'in het harnas stierven' komt van Anita Hazenberg, destijds directeur van de School voor Politie Leiderschap van de Politieacademie. Tijdens een dienstreis in Schotland bezocht zij een monument voor gevallen politiemensen en realiseerde zich dat Nederland iets dergelijks niet had. Haar wens ook in ons land zo'n plek van bezinning op te richten kreeg veel bijval in politieland, onder meer bij de Raad van Hoofdcommissarissen. Het kwam tot de oprichting van een stichting om het monument te realiseren.

Labyrint

Voor het ontwerp benaderde het stichtingsbestuur een aantal tuinarchitecten. Het ontwerp van Theo Reesink, Buro Poel-

mans Reesink landschapsarchitectuur in Arnhem, sloot het best aan bij de wensen. Een van die wensen was een vorm van een labyrint toe te passen. Reesink vertaalde deze vraag in strakgemaakte grasvlakken die werden aangelegd in de vorm van een acanthusblad. De grasvlakken worden begrensd door roestvrijstalen randen en variëren in hoogte van 0 tot 75 cm.

In het midden van de tuin is een bescheiden fontein aangelegd. Het water hiervoor is afkomstig uit de rivier de Berkel. Een smalle stroom voert het water van de fontein weer af naar de Berkel die achter de bomen verscholen ligt.

In de roestvrijstalen randen staan de namen van de overleden politiemensen. Bredeveld: „Ze staan er op willekeurige plaatsen. Op een computer aan de kop van de tuin kunnen bezoekers de naam van hun dierbare of oud-collega intoetsen en een rood lampje geeft aan waar de naam van de persoon is terug te vinden. Daarbij komt ook een fotootje van de

overledene in beeld met een kort profiel en de doodsoorzaak.” Sylvia Rietman, die het secretariaat van het Stichtingsbestuur voert, legt uit dat de willekeurige plek min of meer uit noodzaak is gekozen. „Elk jaar kunnen namen worden toegevoegd van collega's die in het voorafgaande jaar overleden. Een alfabetische volgorde was dus geen optie. Maar nog steeds krijgen wij namen door van collega's die langer geleden het leven lieten. Ook dat sluit een chronologische volgorde uit.”

Trots

Rietman en Bredeveld zijn trots op 'hun' monument. De locatiemanager zegt dat in de voorbereidingen voor de aanleg van de tuin men zich niet had gerealiseerd hoeveel verdriet – en soms ook wel oud zeer – er was onder de nabestaanden. Zij zien deze tuin als een erkenning van wat hun dierbaren voor de Nederlandse veiligheid hebben gedaan.

Voor de politiemensen zelf heeft de

tuin inmiddels ook een betekenis. Sommigen komen langs om een collega te gedenken. Voorts is de tuin inmiddels opgenomen in het lesprogramma voor aspirant-politiemensen. „Hier staan zij stil bij de risico's van het vak”, aldus Rietman.

De medewerkers van de politie hebben veel bewondering voor de hoveniers die de tuin hebben aangelegd. De Ginkel Groep Oost Nederland kreeg de schier onmogelijke taak de tuin in zeer korte tijd aan te leggen. Daarbij werden ze ook nog eens gehinderd door slecht weer. Bredeveld: „Ik heb bewondering voor Van Ginkel dat hij met 'stoom en kokend water' in zo'n korte tijd zo'n mooie tuin heeft aangelegd. Daar mag hij trots op zijn.”

Waardering is er ook voor de onderhoudsploeg. Het onderhoud was al in handen van Hoveniersbedrijf Evers en dat is zo gebleven. „Ik waardeer het zeer”, zegt Bredeveld, „dat wanneer de hoveniers hier maaien en er komen bezoekers, zij zich als vanzelfsprekend terugtrekken om de bezoeker even alleen te laten zijn.”

Tekst Paula Klap
Beeld Ferry Noordam

Van Ginkel Oost-Nederland

Bedrijf: Van Ginkel Oost Nederland bv, onderdeel van de Ginkel Groep
Vestigingsplaats: Bathmen

Werkgebied: Oost-Nederland, tussen Doetinchem, Enschede, Zwolle, Deventer.

Aantal medewerkers: 21

Hoofdactiviteit: Aanleg en onderhoud bij particulieren, instellingen en bedrijven.

Bedrijfsfilosofie: Wij leveren kwaliteit en zijn geen prijsvechter.

Favoriete plant in genomineerde tuin: Daarin is weinig keuze. Het gazon is in deze tuin het meest passende onderdeel.

Waarom moet deze tuin winnen? Omdat hij in mijn beleving iets speciaals heeft. Het is een kunstwerk in de vorm van een tuin. Normaal zet je kunst in een tuin maar dit is een vorm van tuinkunst in een land-

Bas van Swigchem

schappelijke omgeving. Dat zou een hele goede reden zijn.

Als u wilt, wat doet u dan als eerste? Zo veel mogelijk promotionele waarde eruit halen. Het zou een pluim op de hoed zijn van alle medewerkers die er hun ziel en zaligheid in hebben gelegd. Daar moeten we iets passends bij bedenken. Er is met veel passie en stress aan de tuin gewerkt. We hadden een goed team en ondanks alles (regen, sneeuw en vorst) is de aanleg in goede harmonie afgerond.

Foto Robin Britstra

1

2

3

4

N

5

6

Juryrapport

Over het ontwerp van de Tuin van Bezinning zegt de jury dat aan alles is gedacht: vormtaal, maatvoering, contrast, spanning, hoogte- en dieptewerking. Ook de aanleg krijgt een positieve waardering: „De kwaliteit van de aanleg versterkt het passende en chique ontwerp, onder meer door de perfect uitgevoerde graslijnen.” Verder liggen de verhardingen stabiel, vlak en waterpas en hebben ze een zeer goede afwatering. Kritische kanttekening krijgen de schelpen waarvan er mogelijk iets te veel in de paden liggen. De jury vindt het waterelement knap gemaakt en goed afgewerkt. Door het ijzer is het water enigszins bruin

maar de kwaliteit van het element is goed. De beplanting is redelijk volwassen, goed van kleur en in goede conditie, al blijft de vitaliteit van de eiken wat achter door de aanwezigheid van spintkever. Het gazon is vitaal en sluit overal goed aan. De graslijnen zijn „prachtig verwerkt”. Alles duidt op juiste verwerking van planten en bomen, goede bemesting en verzorging. Toegevoegde waarde volgens de jury: „De tuin is een prachtige verbeelding van zijn doel als monument en plek voor herdenking. De tuin is geslaagd in zijn opzet en biedt meerwaarde aan de omgeving en de gebruikers.”

1 Op het voorplein van de tuin zijn, doorlopend in het labrynt met grasvlakken, betontegels van 100 x 100 cm neergelegd. In de tegels is het politielogo gestraald. Bij nat weer is dit het beste zichtbaar.

2 Het water in de 90 cm smalle geul van de fontein naar de Berkel stroomt hard. De foto is genomen met de rug naar de Berkel en zicht over de tuin.

3 De hoogteverschillen treden op in de grasvlakken én de betontegels. Het gras wordt tweemaal per week strak gemaaid.

4 Overzicht vanaf de achterkant van de tuin naar de entree. Links zijn het koetshuis en het conferentiecentrum te zien. Het geheel hoort bij het landgoed Het Velde, een voormalige versterkte adellijke woning.

5 Een computer biedt bezoekers gelegenheid de plek op te zoeken waar de naam van een overleden politieambtenaar in de roestvrijstalen banden is verwerkt.

6 Op willekeurige volgorde staan de namen van de overledenen in de rvs-banden gestraald. Behalve de naam zijn hier ook de geboorte- en sterfdatum vermeld.